

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Aktivity Světové obchodní organizace v mezinárodním obchodě

World Trade Organization's activities in international trade

Lucie Žecová

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie ŽECOVÁ**
Osobní číslo: **K10B0410P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management obchodních činností**
Název tématu: **Aktivity Světové obchodní organizace v mezinárodním obchodě**
Zadávací katedra: **Katedra marketingu, obchodu a služeb**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte Světovou obchodní organizaci, její cíle a strukturu.
2. Analyzujte aktivity Světové obchodní organizace v mezinárodním obchodě.
3. Zhodnoťte výsledky činnosti Světové obchodní organizace a přínosy členství ve Světové obchodní organizaci.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 60

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- ŠRONĚK, Ivan. *Světová obchodní organizace*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1997, 64 s. ISBN 80-7079-080-6.
- ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Aktuální otázky vývoje WTO*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2001, 61 s. ISBN 80-245-0210-0.
- KALÍNSKÁ, Emílie. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada, 2010, 228 s. ISBN 978-80-247-3396-8.
- SVATOŠ, Miroslav. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009, 367 s. ISBN 978-80-247-2708-0.

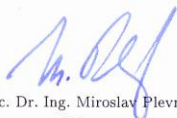
Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Hana Kunešová

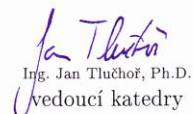
Katedra marketingu, obchodu a služeb

Datum zadání bakalářské práce: 25. října 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: 25. dubna 2014

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Ing. Jan Tluchoř, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Aktivity Světové obchodní organizace v mezinárodním obchodě“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat Ing. Haně Kunešové za vedení práce, odbornou pomoc, cenné rady, věnovaný čas a připomínky při tvorbě této bakalářské práce.

Obsah

Obsah	5
Úvod	8
1. Příprava na vznik WTO.....	9
1.1 Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT).....	9
1.2 Uruguayské kolo jednání.....	11
2. Vznik Světové obchodní organizace	13
2.1 Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace	13
2.2 Základní informace o Světové obchodní organizaci	14
3. Cíle a funkce WTO	15
3.1 Základní principy WTO	15
3.2 Organizační struktura WTO	16
3.2.1 Konference ministrů	16
3.2.2 Generální rada.....	20
3.2.3 Nižší orgány	20
3.2.4 Sekretariát WTO	21
3.3 Cíle a poslání WTO.....	21

4. Aktivity Světové obchodní organizace	22
4.1 Události před 4. ministerskou konferencí	22
4.2 Pracovní program Rozvojové agendy z Dohá.....	24
4.3 Způsob jednání v rámci Rozvojové agendy z Dohá.....	25
4.4 Realizace Rozvojové agendy z Dohá v jednotlivých letech	27
4.4.1 Rok 2001	27
4.4.2 Rok 2002.....	30
4.4.3 Rok 2003.....	30
4.4.4 Rok 2004.....	33
4.4.5 Rok 2005.....	34
4.4.6 Rok 2006.....	38
4.4.7 Rok 2007.....	39
4.4.8 Rok 2008.....	41
4.4.9 Rok 2009.....	43
4.4.10 Rok 2010.....	45
4.4.11 Rok 2011	45
4.4.12 Rok 2012.....	47
4.4.13 Rok 2013.....	48
4.5 Vývoj jednání Rozvojové agendy z Dohá v oblasti zemědělství.....	49
5. Přínosy členství ve Světové obchodní organizaci a zhodnocení její činnosti... 55	55
5.1 Prospěch plynoucí z členství ve WTO	55
5.2 Zhodnocení činnosti WTO	57
6. Závěr	60
Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	62
Seznam použitých zkratk	63
Seznam použité literatury	64

Knižní zdroje.....	64
Elektronické zdroje	64
Seznam příloh.....	71

Úvod

V současné době stále více stoupá význam mezinárodního obchodu. Ten je značnou mírou formován pravidly, která stanovuje Světová obchodní organizace. Do popředí se dostává snaha o liberalizaci obchodu z důvodu vytvoření rovnocenných obchodních podmínek všech zemí. To se týká zejména rozvojových a nejméně rozvinutých zemí, které jsou v tomto směru stále omezené a nemohou tak dostatečně konkurovat vyspělým zemím.

Cílem této bakalářské práce je na základě studia literatury a internetových zdrojů zmapovat vývoj tzv. Rozvojové agendy z Dohá, která byla zahájena na 4. ministerské konferenci, popsat dosavadní průběh jednání a charakterizovat předměty sporu, které brání jejímu uzavření. Jednání byla zahájena v roce 2001 a v důsledku neustálých rozepří mezi státy, které brání konsensu, se uzavření katarského kola neustále odkládá.

Práce je rozdělena do pěti částí. V první části je popsána historie před vznikem Světové obchodní organizace, důvody potřeby vzniku právě takové organizace, vytvoření dohody GATT a charakteristika jednání, která v jejím rámci probíhala. Ve druhé části je popsán samotný vznik WTO a struktura jejích dohod. Autorka uvádí také základní informace o organizaci, jako je počet členů, jméno generálního ředitele či výši rozpočtu. Třetí kapitola se zaměřuje na cíle a funkci WTO. Jsou zde podrobně rozebrány základní principy fungování organizace, její organizační struktura, kde jsou popsány její orgány a jejich kompetence. Tato část je také doplněna grafickým schématem, které znázorňuje strukturu WTO. Závěr kapitoly je zaměřen na cíle a poslání Světové obchodní organizace. Čtvrtá kapitola je z hlediska obsahu práce tou nejdůležitější. Je zaměřena právě na Rozvojovou agendu z Dohá. Nejprve jsou zde rozebrány události před 4. ministerskou konferencí, následuje popis pracovního programu DDA a způsobu jednání. Dále autorka popisuje vývoj jednání v jednotlivých letech, a to od zahájení agendy v roce 2001 do roku 2013. V závěru kapitoly je shrnut průběh jednání v oblasti zemědělství, která je považována za nejdůležitější. V poslední kapitole jsou uvedeny přínosy členství ve Světové obchodní organizaci a závěrečné shrnutí činnosti WTO v letech 2001 – 2013.

1. Příprava na vznik WTO

1.1 Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT)

Po druhé světové válce se začaly velmi prosazovat názory požadující liberalizaci mezinárodního obchodu. Ta měla vytlačit výrazná ochranná opatření, která platila od 30. let. (Šroněk, 1999)

Jednání o vytvoření takové organizace začala v roce 1946. Měla jí být Mezinárodní obchodní organizace (ITO), specializovaná organizace OSN. Při schvalovacím řízení se v některých zemích ukázaly tak odlišné názory, že se Charta nikdy nestala platnou. Při dvoustranných jednání v letech 1946 - 1947 se ale 23 účastnických států dohodlo (včetně zástupců Československa) na zredukování cel u 45 000 výrobků. Smluvní strany také dojednaly, že budou tyto koncese ochraňovány předběžným přijetím některých částí návrhu Charty ITO. (Šroněk, 1999)

Tyto celní koncese a schválená pravidla vytvářely **Všeobecnou dohodu o clech a obchodu** (GATT, General Agreement on Tariffs and Trade), která nabyla platnosti 1.1 1948 a měla fungovat dočasně, dokud nedojde k vytvoření Mezinárodní obchodní organizace. (Šroněk, 1999)

Toto provizorní řešení bylo nakonec platné po dobu 47 let. Ačkoli Všeobecná dohoda o clech byla pouze dohodou a nedošlo k transformaci na formální organizaci. Po celou dobu fungovala jako jedinečný mnohostranný nástroj, kterým byl mezinárodní obchod řízen. (Šroněk, 1999)

Dohoda byla v dalších letech samozřejmě upravována a vzhledem k tomu, že se GATT nestal se organizací, ale zůstal dohodou, jednotliví účastníci se nazývali smluvní strany, nikoliv členové. (Šroněk, 1999)

Tabulka č. 1: Jednání v rámci dohody GATT

Rok jednání	Místo jednání	Předmět jednání	Počet účastníků
1947	Ženeva	Cla	23
1949	Annecy (Francie)	Cla	13
1951	Torquay (V. Británie)	Cla	38
1956	Ženeva	Cla	26
1960 - 1961	Ženeva (tzv. Dillonovo kolo)	Cla	26
1964 - 1967	Ženeva (tzv. Kennedyho kolo)	Cla a antidumpingová opatření	62
1973 - 1979	Ženeva (tzv. Tokijské kolo)	Cla, netarifní opatření a rámcové dohody	102
1986 - 1993	Ženeva (tzv. Uruguayské kolo)	Cla, netarifní opatření, pravidla, služby, práva k duševnímu vlastnictví řešení sporů, zemědělství, vytvoření WTO aj.	123

Zdroj: Vlastní zpracování (2014), podle údajů WTO, 2014a

Smluvní strany vytvářeli postupy, které vedly ke snižování celních sazeb. V roce 1947 byl průměr celních sazeb průmyslových výrobků smluvních stran 40% a nadále docházelo ke snižování. Ke změnám docházelo na mnohostranných jednáních smluvních stran. „*Systém kol jednání spočíval na dvoustraně sjednávaných dohodách a konkrétních celních sazbách.*“ (Šroněk, 1999, s. 7)

Na prvních pěti kolech se jednalo pouze o snižování cel. Od Kennedyho kola se projednávala i jiná témata. (Šroněk, 1999)

V průběhu Tokijského kola se vyjednávači pokusili podrobit celý systém rozsáhlé reformě. Došlo však jen k výraznému snížení celní sazby průmyslových výrobků. Co se týče mezinárodního obchodu se zemědělskými výrobky, dohoda zde uzavřena nebyla. (Šroněk, 1999)

Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let se ukázal současný mnohostranný mechanismus jako nedostačující pro řešení nových problémů. Spoustu států začalo využívat dvoustranné dohody. Od doby vzniku GATTu se stal mezinárodní obchod mnohem komplikovanějším a důležitějším. Současné dohody vůbec neobsahovali oblast obchodu se službami, obchod se zemědělskými výrobky fungoval dle specifických pravidel, která příliš nesměřovala k liberalizaci mezinárodního obchodu a obchod s textilními a oděvními výrobky uspořádávala nezávislá pravidla mimo oblast GATT. Dohody také nebyly příliš účinné při řešení sporů mezi státy. Všechny tyto okolnosti přispěly k tomu, že se účastnické země rozhodly v roce 1986 zahájit nové kolo mnohostranných obchodních jednání, tzv. Uruguayské kolo. (Šroněk, 1999)

1.2 Uruguayské kolo jednání

8. kolo jednání mnohostranných obchodních jednání v rámci Všeobecné dohody o clech a obchodu bylo zahájeno v září 1986 a ukončeno v dubnu 1994. Název je odvozen od místa konání, tj. v uruguayském městě Punta del Este. Hlavní prioritou bylo do začátku shodnutí se na podmínkách vytvoření Světové obchodní organizace. Dalšími cíli bylo například úsilí čelit ochranářským nátlakům, liberalizovat mezinárodní obchod a zlepšit mnohostranný obchodní systém udáním více pravidel. (Pražský studentský summit, 2009)

Jednání probíhala na místech po celém světě. Většina z nich se však konala v Ženevě. Hlavní setkání však bylo to 14. dubna 1994 v marockém Marakeši. Představitelé 125 vlád zde podepsali závěrečný akt celého Uruguayského kola mnohostranných jednání. (Pražský studentský summit, 2009)

Jeho součástí bylo 28 dílčích dohod obsahující 550 stran textu a 20 000 stran příloh. Jedním z nejdůležitějších dokumentů byla i Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace. (Šroněk, 1999)

2. Vznik Světové obchodní organizace

2.1 Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace

Dohoda byla podepsána 15. dubna 1994 v marockém Marrákeši a v platnost vstoupila 1. ledna 1995. Je složena z úvodu, 16 článků a příloh. (Šroněk, 1999)

Cíle jsou podobné jako ve Všeobecné dohodě o clech a obchodu, tj. snaha zlepšit životní úroveň, dosáhnout plné zaměstnanosti, zvýšit úroveň reálného důchodu, zefektivnit poptávku a zvýšit výrobu a obchod se zbožím, aj. (Šroněk, 1999)

Tyto cíle jsou uskutečněny prostřednictvím dohod, které se zaměřují na výrazné snížení celních sazeb a dalších překážek obchodu a také na zrušení diskriminačního zacházení v mezinárodních obchodních vztazích. (Šroněk, 1999)

„WTO je společným institucionálním rámcem pro řízení vztahů mezi členy. Organizace je vybudována na principu tzv. jediného závazku. Tzn., že členové musí přijmout všechny závazky podle Dohody o zřízení Světové obchodní organizace i všechny mnohostranné obchodní dohody.“ (Šroněk, 1999, s. 9)

Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace obsahuje také další dohody, smlouvy atp. Patří sem tzv. mnohostranné obchodní dohody, které jsou povinni respektovat všichni členové WTO. Zde je zásadní rozdíl v porovnání s Všeobecnou dohodou o clech a obchodu, kde se v průběhu existence GATT sjednávaly další dohody, ujednání apod. Řídit se jimi však mohly pouze ty státy, které s nimi souhlasily. (Šroněk, 1999)

„Mnohostranné dohody doplňují listiny koncesí, které v sobě zahrnují detailně uvedené závazné podmínky pro přístup členů WTO na jednotlivé trhy.“ (Pražský studentský summit, 2009, s. 4)

Příkladem je nařízení celní ochrany a dovolené míry vývozních dotací ve sféře obchodu se zbožím. Co se týče obchodu se službami, mohou zde pak kupříkladu zahraniční dodavatelé obchodovat se službami. (Pražský studentský summit, 2009)

Dále se sem řadí čtyři tzv. vícestranné obchodní dohody, které sice jsou součástí Dohody o zřízení WTO, ale platí jen pro ty členy, kteří s nimi souhlasili. Ostatní členové tak nejsou povinni je dodržovat. (Šroněk, 1999)

Dohody také obsahují Ujednání o řešení sporů (Dispute Settlement Understanding) nebo Dohodu o mechanismu prověřování obchodní politiky (Trade Policy Review Mechanism). (Pražský studentský summit, 2009)

2.2 Základní informace o Světové obchodní organizaci

Světová obchodní organizace (World Trade Organization, WTO) je instituce globálního rozsahu se sídlem ve švýcarské Ženevě. Jejím úkolem je tvorba pravidel mezinárodního obchodu a kontrola jejich dodržování. (Pražský studentský summit, 2009)

„Organizace spravuje dohody WTO, je fôrem pro obchodní negociace, zabývá se obchodními spory, monitoruje národní obchodní politiky, poskytuje technickou asistenci a odborná školení pro rozvojové země a spolupracuje s jinými mezinárodními organizacemi. Byla vytvořena jako výsledek Uruguayského kola mnohostranných obchodních jednání GATT a začala působit od 1. ledna 1995.“ (Štěrbová, 2001, s. 7)

Obrázek č. 1: Logo WTO

Zdroj: WTO, 2014b

V současné době má WTO 159 členů a 25 pozorovatelů - viz příloha č. 2. Posledními vstupujícími členy bylo Vanuatu (24. června 2012) a Rusko (22. srpna 2012). V rámci vyjednávání ve WTO se utvářejí podle podobných zájmů formální či neformální skupiny států. Mezi formální se dají zařadit mezinárodní společenství. Typickým příkladem je Evropská unie, která je samostatným členem WTO, stejně jako všechny její členské státy. Generálním ředitelem je Roberto Azevêdo. Rozpočet pro roky 2013, 2014 a 2015 byl stanoven na 197,2 mil. švýcarských franků. (WTO, 2014c)

3. Cíle a funkce WTO

3.1 Základní principy WTO

Světová obchodní organizace funguje na základě pěti hlavních principů vztahující se na všechny dohody uzavřené v rámci WTO (Štěrbová, 2009).

- **Nediskriminace**

Členské státy nejsou oprávněny diskriminovat nebo zvýhodňovat některé ze svých obchodních partnerů, tj. Doložka nejvyšších výhod (most-favoured nation – MFN). Dále mají zakázáno dělat rozdíly mezi zahraničními a domácími produkty, případně subjekty.

Existují však také výjimky, které jsou přesně definované podmínkami dohod WTO. *„Těmi jsou regionální nebo transregionální ujednání o volném obchodu, jednostranné preference pro rozvojové a nejméně rozvinuté země, bariéry vůči určitému zboží z určité země, které není obchodováno tzv. spravedlivě (antidumpingová cla, vyrovnávací opatření), výjimky pro obchod se službami.“* (Štěrbová, 2001, s. 9)

- **Postupná liberalizace trhu.**

Jejím cílem je uvolňování trhu tím, že bude docházet k postupnému odstraňování veškerých tarifních či netarifních bariér obchodu.

- **Předvídatelnost, stabilita a transparentnost.**

Klade důraz na to, aby měli zahraniční partneři určitou jistotu dlouhodobé neměnnosti obchodních podmínek, především jejich neznevýhodňování. Tento princip funguje díky vytvoření určité úrovně tarifů. Dalším způsobem je také závazek členských států zveřejňovat veškeré změny, které nastaly v jejich obchodní politice. Vyšší transparentnosti je dosaženo pravidelnou kontrolou obchodní politiky členů.

- **Podpora hospodářské soutěže.**

Pravidla mnohostranného obchodního systému mají za úkol zajistit otevřený a spravedlivý konkurenční boj. Jejich prvkem je i existující obrana proti činnostem, které jsou v rozporu s hospodářskou soutěží, a zároveň jsou v souladu se zásadami nediskriminace.

- **Rozvojový princip.**

Vyjadřuje zvláštní zacházení s rozvojovými a nejméně rozvinutými ekonomikami. Například výhodnější časové limity či větší flexibilita.

3.2 Organizační struktura WTO

Světová obchodní organizace je členěna na několik orgánů, kterými jsou Konference ministrů, Generální rada, sekretariát a další nižší orgány. Podrobněji je autorka uvádí v následujícím textu.

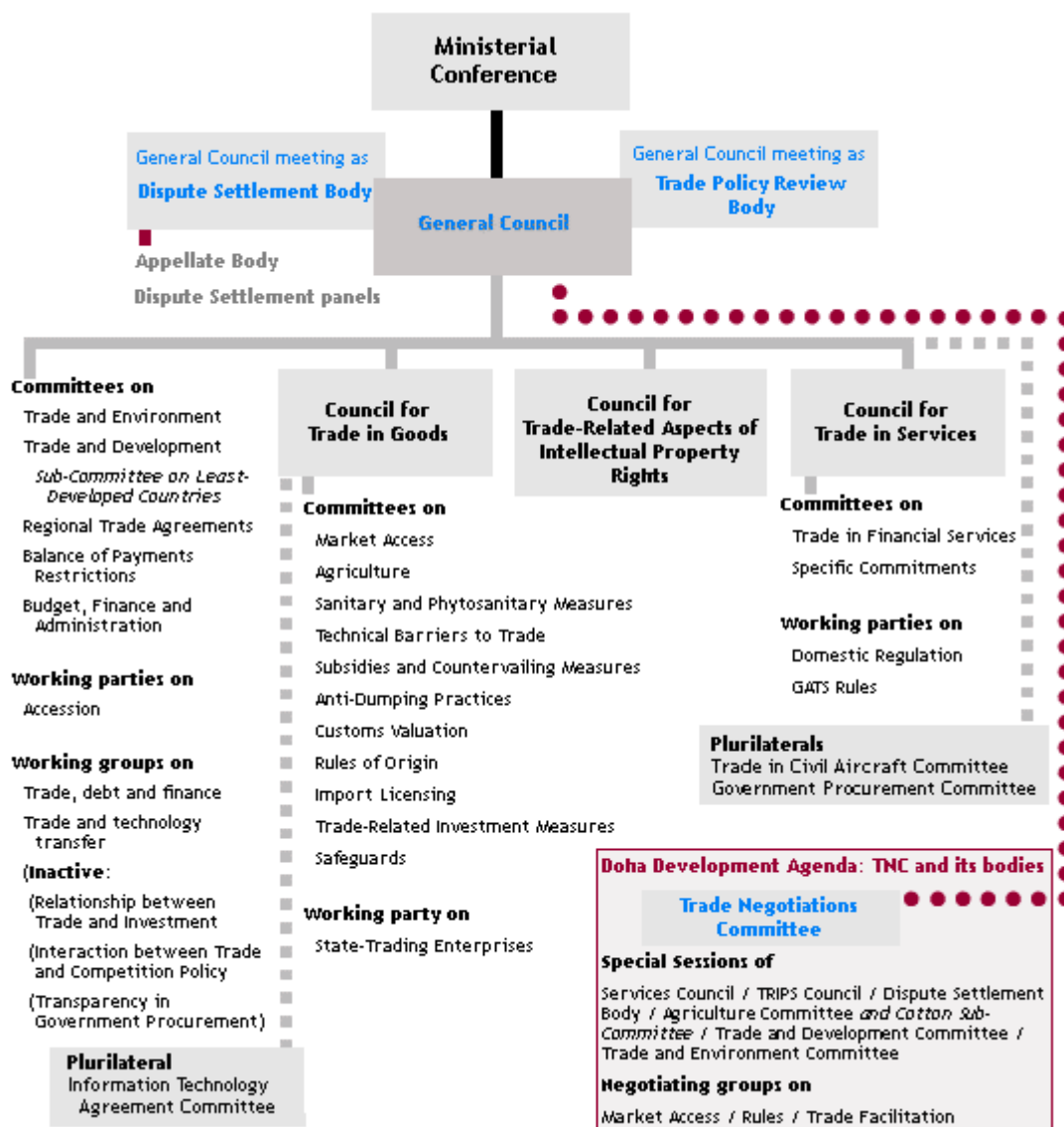
3.2.1 Konference ministrů

Ministerská konference je vrcholným orgánem WTO. Setkání členů by se mělo konat minimálně jednou za dva roky ve složení zástupců všech členských států v čele většinou s ministrem průmyslu a obchodu. Má hlavní vliv na chod organizace a na přijímaná rozhodnutí. Je oprávněna rozhodovat ve všech otázkách týkajících se mnohostranných jednání a dohod. Její kompetencí je také jmenování generálního ředitele, s čímž souvisí vymezení jeho povinností a délky mandátu, která je většinou kolem čtyř let. (Šroněk, 1999); (Pražský studentský summit, 2009)

Přehled ministerských konferencí (WTO, 2014d):

- Singapur: 9. -13. prosince 1996,
- Ženeva: 18. – 20. května 1998,
- Seattle: 30. listopadu – 3. prosince 1999,
- Dohá: 9. – 13. října 2001,
- Cancún: 10. – 14. září 2003,
- Hongkong: 13. – 18. prosince 2005,
- Ženeva: 30. listopadu – 2. prosince 2009,
- Ženeva: 15. – 17. prosince 2011,
- Bali: 3. – 6. prosince 2013.

Obrázek č. 2: Organizační struktura WTO

Zdroj: WTO, 2014e

Klíč k obrázku č. 2

■	Podávání zpráv Generální radě nebo výborům
■	Podávání zpráv orgánu pro řešení sporů
■ ■ ■	Vícestranné výbory informují Generální radu nebo Radu se zbožím o svých aktivitách, i když tyto smlouvy nejsou podepsány všemi členy WTO.
● ● ●	Výbor pro obchodní jednání (TNC) podává zprávy radě.

Přijímání rozhodnutí

Rozhodnutí mohou být přijata pouze na základě konsensu, tzn., že ke schválení většiny rozhodnutí je nutná jednomyslná shoda všech přítomných členů. Mohou však nastat i některé výjimky, kdy stačí většina hlasů. Každá země disponuje jedním hlasem a všichni jsou si rovni. Hlasování tedy neprobíhá podle podílu na mezinárodním obchodu, jako je tomu u Mezinárodního měnového fondu nebo u Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj. (Šroněk, 1999)

„Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace předpokládá čtyři specifické situace vyžadující hlasování“ (Šroněk, 1999, s. 27).

- *Pro přijetí interpretace (výkladu) jakékoli mnohostranné dohody se vyžaduje tříčtvrtinová většina.*
- *Pro výjimku z plnění povinností kteréhokoli člena podle mnohostranné dohody se také vyžaduje tříčtvrtinová většina.*
- *Při rozhodnutí o změnách v mnohostranných obchodních dohodách musí souhlasit všichni členové (bez hlasování) nebo dvoutřetinová většina, záleží na druhu navrhovaných změn.*
- *O přijetí nových členů rozhoduje Konference ministrů dvoutřetinovou většinou.*

3.2.2 Generální rada

Generální rada je druhý hlavní orgán. Tvoří ji, stejně jako Konferenci ministrů, všichni členové WTO. K jejímu setkání dochází dle potřeby několikrát ročně. Jejím polem působnosti je zejména koordinovat veškeré činnosti organizace v době, kdy se nekoná Ministerská konference, dohlížet na činnost WTO, řešit koncepční problémy organizace a také povinnosti týkající se správy dohod spadajících do WTO. Rada také působí jako Orgán pro řešení sporů a Orgán pro přezkoumávání obchodní politiky. Orgán pro řešení sporů je důležitým článkem ve struktuře WTO. Má za úkol řešit spory mezi jednotlivými zeměmi při vyjednávání. Neshody často nastávají v případě, kdy některý ze států přijme opatření, které ostatním členům připadá nepřípustné. Vyřešení sporů je velmi složitý proces a silně se odvíjí od širokého spektra důvodů rozepří. Stejně jako ministerská konference má i Generální rada výhradní právo provádět výklad Dohody o zřízení Světové obchodní organizace a mnohostranných dohod. (Šroněk, 1999); (Pražský studentský summit, 2009)

3.2.3 Nižší orgány

Na třetí úrovni organizace pracují tzv. rady. Ty se zabývají třemi pilíři WTO, tj. obchod se zbožím, obchod se službami a práva k duševnímu vlastnictví. Rady se zaměřují na především na otázky vymezené příslušnými dohodami. Dále zřizují dle potřeby i jiné podřízené orgány. (Pražský studentský summit, 2009)

Další složkou výkonné orgány, kterými jsou jednotlivé výbory, podvýbory či pracovní skupiny, které se mají na starosti specializované části obchodu. Byl vytvořen Výbor pro zemědělství, Výbor pro subvence a vyrovnávací opatření či Výbor pro technické překážky obchodu. Členství ve výborech je otevřené zástupcům všem členů organizace. Výbory jsou v organizačním schématu pod Konferencí ministrů a plní povinnosti, které jim zadává Generální rada. (Šroněk, 1999); (Pražský studentský summit, 2009)

3.2.4 Sekretariát WTO

Sekretariát sídlí v Ženevě a má 639 zaměstnanců v čele s generálním ředitelem, kterým je Roberto Azevêdo. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí jsou přijímána pouze členy WTO, sekretariát nemá žádné rozhodovací pravomoci. Jeho hlavními úkoly jsou dodávat technickou a odbornou podporu různým radám a výborům, poskytovat technickou pomoc rozvojovým zemím, sledovat a analyzovat vývoj světového obchodu, poskytovat informace veřejnosti a médiím a organizovat ministerské konference. Sekretariát také poskytuje některé formy právní pomoci v procesu řešení sporů a poskytuje rady vládám, které se chtějí stát členy WTO. (WTO, 2014f)

Jak již bylo zmíněno v úvodu, rozpočet pro roky 2013, 2014 a 2015 je 197, 2039 mil. švýcarských franků. Většina příjmů do ročního rozpočtu se skládá z příspěvků členů. Ty jsou propočteny dle podílu na souhrnu obchodu členů WTO. Ostatní výnosy jsou získané z nájemného a prodeje tisku a elektronických publikací WTO. Světová obchodní organizace také spravuje řadu světeckých fondů, do kterých přispívají členové. Ty se používají na podporu speciálních činností pro technickou spolupráci a školení, které umožní nejméně rozvinutým a rozvojovým zemím lépe využívat WTO a čerpat větší prospěch z mnohostranného obchodního systému. (WTO, 2014g)

3.3 Cíle a poslání WTO

„Primárními cíli Světové obchodní organizace je napomáhání volnému obchodu (odstraňování překážek obchodu), zajištění transparentnosti a stability pravidel obchodu členských států. Dále poskytnutí prostoru pro obchodní jednání mezi jednotlivými členskými státy a řešení sporů, konfliktních zájmů a interpretace ustanovení dohod.“ (Štěrbová, 2001, s. 9)

Dalšími cíli je například zvýšení životní úrovně členských států, plná zaměstnanost, zvyšování reálného důchodu a efektivní poptávky, zvýšení výroby s optimálním využitím zdrojů a celkový trvalý rozvoj. (Pražský studentský summit, c2009)

„Těchto cílů se organizace snaží dosáhnout právě konstruktivním jednáním a vytvářením mnohostranných dohod a závazných pravidel, ale i třeba sledováním a analýzou národních obchodních politik členských států nebo v případě potřeby užší spoluprací s ostatními mezinárodními organizacemi.“ (Pražský studentský summit, 2009, s. 11)

4. Aktivity Světové obchodní organizace

Tato kapitola pojednává o aktivitách WTO spojené s **kolem jednání v Dohá**.

Mnohostranná jednání, tzv. Rozvojová agenda z Dohá byla zahájena na 4. ministerské konferenci WTO v katarském Dohá v listopadu 2001.

*„Jeho hlavním cílem je snížení obchodních bariér, zjednodušení mezinárodní obchodní výměny a dosažení větší prosperity jednotlivých členských zemí WTO. Mezi nejvýznamnější projednávané oblasti DDA patří liberalizace obchodu zemědělských produktů, nezemědělských výrobků a služeb. Specifickým rysem DDA je **rozvojová dimenze**, jejíž podstatou je poskytnutí větších výhod rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím s cílem urychlení jejich hlubšího zapojení do systému světového obchodu.“*

(Ministerstvo zahraničních věcí, 2008)

Jednání pokračovala i v následujících letech, kdy se konaly také další ministerské konference, tj. 5. ministerská konference v Cancúnu v roce 2003, 6. ministerská konference v Hongkongu v roce 2005, 7. ministerská konference v Ženevě v roce 2009, 8. ministerská konference v roce 2011 opět v Ženevě a 9. ministerská konference na Bali v roce 2013.

4.1 Události před 4. ministerskou konferencí

3. konference ministrů členských států Světové obchodní organizace se uskutečnila v Seattlu v USA ve dnech 30. listopadu - 3. prosince 1999. Původním plánem bylo, že tato konference zahájí nové kolo mnohostranných obchodních jednání v rámci WTO a padne rozhodnutí vztahující se k okamžitým opatřením, hlavně řešení problémů spojených s prováděním nynějších dohod a ujednání WTO. I přesto, že se podařilo dosáhnout určitého pokroku při jednáních a rýsovaly se zde v některých oblastech i určité kompromisy. Bohužel se ale nepodařilo překlenout rozdílné názory určitých skupin států a vzhledem k tomu, že rozhodnutí jsou přijímána na základě konsensu, konference byla neúspěšná. Členové nedospěli k dohodě o věcné náplni a dalších aspektech nového kola mnohostranných jednání, stejně tak co se týče provádění stávajících dohod a ujednání WTO i návrhů na liberalizaci v jednotlivých oblastech.

Příčin neúspěchu tohoto setkání je mnoho. První důvodem je fakt, že rozsáhle koncipovaná příprava v Ženevě ponechala přespříliš neuzavřených a velice citlivých otázek pro konečné ministerské vyjednávání. Proti návrhům komplexního kola obsahujícího spoustu otázek, které prosazovaly evropské státy, Japonsko a Korea, stály jiné od USA a většiny rozvojových zemí. Díky těmto zemím došlo k celkovému neúspěchu konference. Přispělo k tomu prosazováním mnohdy nereálných požadavků a také souhlasu s novým kolem pouze v případě, že se vyřeší řada jejich problémů. (Inpeg, 2000)

Fiasko na 3. konferenci je úzce spojeno s odlišným hodnocením globalizačních tendencí ve světě a rolí WTO. Široká veřejnost, nejrůznější zájmové skupiny a nevládních organizace hodnotí velmi často ne příliš pozitivně fungování WTO. Podle nich omezují suverenitu států a regulační pravomoci vlád při dosažení určitých cílů v pásmu ochrany životního prostředí, pracovních práv a spotřebitelů. Rozsáhlé protesty právě těchto skupin v Seattlu nejdříve zcela zastavily a následně velice ovlivnily činnost této konference. (Inpeg, 2000)

Další příčiny neúspěchu jednání jsou systémového a institucionálního charakteru a týkají se stylu, ve kterém vyjednává ve WTO. K dohodě tedy nedošlo a konference byla přerušena. Jednotlivé závěry, kterých bylo v některých oblastech dosaženo, byly zmrazeny a použity pro nadcházející jednání. (Inpeg, 2000)

17.12 1999 jednala Generální rada WTO o závěrech, které vyplynuly z konference v Seattlu, avšak k žádným konkrétním závěrům nespěla. Výsledek konference nebyl zcela jasný. Finální návrhy, ke kterým státy dospěli, považovali členové USA, Kanada a někteří další za základ dalších jednání. EU a většina členů WTO avšak zastávali názor, že jakákoli rozhodnutí ze Seattlu nenabývaly právní moci, a tak nikoho nezavazují. (Inpeg, 2000)

Další schůzka, která měla proběhnout v roce 2000, se neuskutečnila. V roce 2001 se generální ředitel WTO Mike Moore vyjádřil ohledně konání další konference následovně: „*Další kolo jednání je naprosto zásadní, pokud chceme čelit hrozbě protekcionismu.*“ (EURO, 2001)

4.2 Pracovní program Rozvojové agendy z Dohá

Ministerská deklarace, podepsaná v Dohá 14. listopadu 2001, vymezuje 21 předmětů jednání.

Samotnou realizací vznikají problémy vznesené zejména ze strany rozvojových zemí týkající se provádění stávajících dohod ve WTO, tj. dohod vyplývajících z Uruguayského kola obchodních jednání. V Dohá se tyto otázky vyřešily těmito způsoby. Nejprve se ministři navrhli pro přijetí kolem 50 rozhodnutí objasňující povinnosti vlád rozvojových členských zemí. Týkaly se především zemědělství, subvencí, textilu a oděvů, technických překážek obchodu, investičních opatření související s obchodem a původních pravidel. Následovalo tvrdé vyjednávání mezi členy. (WTO, 2014h)

Bohužel zde bylo i mnoho jiných problémů týkající se implementace, které znepokojovaly rozvojové země a nebyly vypořádány. U těchto záležitostí se ministři v Dohá dohodli na budoucím pracovním programu pro řešení těchto záležitostí. (WTO, 2014h)

Oblasti jednání jsou následující (WTO, 2014h):

- otázky implementace,
- zemědělství,
- služby,
- přístup na nezemědělské trhy (NAMA),
- obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS),
- obchod a investice,
- obchod a politika volné soutěže,
- veřejné zakázky,
- usnadnění obchodu,
- pravidla WTO,
- antidumping a dotace,
- regionální a obchodní dohody,

- řešení sporů,
- obchod a životní prostředí,
- elektronický obchod,
- malé ekonomiky,
- obchod, dluh a finance,
- obchod a transfer technologií,
- technická spolupráce a budování kapacit,
- nejméně rozvinuté země,
- zvláštní a rozdílné zacházení.

4.3 Způsob jednání v rámci Rozvojové agendy z Dohá

Vyjednávání dílčích otázek Rozvojové agendy z Dohá (Development Doha Agenda, DDA) se konají v rámci Výboru pro obchodní jednání (Trade Negotiations Committee, TNC), který byl vytvořen pod hlavičkou Generální rady. Tento výbor také dohlíží na jednání v rámci okruhů DDA na úrovni vzniklých vyjednávacích skupin. Předsedou tohoto výboru je generální ředitel Světové obchodní organizace. Ostatní práce v rámci pracovního programu se konají v jiných radách a výborech WTO. Samotná jednání v rámci pracovního programu probíhají v tzv. vyjednávacích skupinách (negotiating groups). Dále se také organizovány tzv. zvláštní zasedání na speciální témata. (WTO, 2014h)

Tabulka č. 2: Vyjednávací orgány

Téma jednání	Odpovídající orgán	Anglický název
Přístup na trhy	Vyjednávací skupina pro přístup na trhy	Negotiating Group on Market Access
Modality WTO	Vyjednávací skupina pro modality	Negotiating Group on Rules
Zemědělství	Výbor pro zemědělství	Agricultural Committee
Služby	Rada pro oblast služeb	Services Council
Původ a mezinárodní registrační systém	Rada pro obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví	Council for Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights
Urovnání sporů	Orgán pro urovnávání sporů	Dispute Settlement Body
Životní prostředí	Výbor pro obchod a životní prostředí	Trade and Environment Committee
Otázky implementace	Odpovídající orgány WTO, které o průběhu informují TNC	

Zdroj: Vlastní zpracování (2014), podle údajů WTO, 2014i

4.4 Realizace Rozvojové agendy z Dohá v jednotlivých letech

Obsahem této kapitoly je chronologicky popsán vývoj v jednání DDA v letech 2001 – 2013 včetně výsledků ministerských konferencí konaných v těchto letech.

4.4.1 Rok 2001

Konferenci předcházeli přípravy, které začaly v Ženevě v únoru 2001 pod vedením Generální rady. V jistém smyslu začaly přípravy na Dohá již bezprostředně po ministerské konferenci v Seattlu. Na počátku roku 2000 oznámil předseda Generální rady komplexní soubor opatření k budování důvěry. Jednalo se o konkrétní podněty k identifikování problémů, kterým čelí nejméně rozvinuté země v rámci WTO, tj. **komplexní přehodnocení technické spolupráce a budování kapacit činností, zvláštní mechanismus k vypořádání se s vážnými obavami mnoha členů rozvojových zemí týkající se provádění dohod a rozhodnutí a dále proces usilující o zlepšení v oblasti vnitřní transparentnosti a efektivní účasti všech členů.** Od této chvíle byla tato opatření hlavní náplní práce Generální rady. (WTO, 2002)

Ve věcném procesu příprav na ministerskou konferenci v Dohá Generální rada systematicky zkoumala, které otázky zařadit na pořadí jednání ministrů, a to na základě kontrolního seznamu předloženého předsedou Generální rady v dubnu roku 2001. I přes velmi intenzivní a konstruktivní úsilí v klíčových oblastech se ženevský přípravný proces nepodařilo dovést ke konsensu textů, které by se předložily ministrům. Na konci přípravy v Ženevě, tj. dne 1. listopadu, uznali členové, že ačkoli měli na dosah všechny složky potřebné pro vyvážený a komplexní balíček, nedošlo k úplnému konsensu, a tak budou muset ministři v Dohá přijmout zásadní politická rozhodnutí, aby vůbec došlo k uzavření dohody. (WTO, 2002)

4. ministerská konference, Dohá

Čtvrté zasedání ministerské konference se konalo v katarském Dohá, 9. - 14.11.2001.

Jeho výsledky odrážely stanovění vlády udávat směr v době značné politické a ekonomické nejistoty, překonat rozdíly uznáním a vstřícným přístupem k potřebám a zájmům ostatních a pracovat společně, aby vznikl nástroj pro globální rozvoj, mír a bezpečnost. (WTO, 2002)

Obchod slouží chudým zemím jako klíčový motor při jejich růstu na cestě ven z chudoby. V současné době čelí výrobky z rozvojových zemí mnoha překážkám při vstupu na trhy bohatých zemí. Bohaté země snižují obchodní dotace, které poškozují jejich stávající překážky při konkurenčním vývozu z rozvojové země. Hlavní prioritou organizace je tedy pomoci rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím. (WTO, 2002)

V prvních dvou dnech konference se ministři sešli, aby učinili dvě rozhodnutí o přistoupení týkající se Čínské lidové republiky a samostatného celního území Taiwan, Penghu, Kinmen a Matsu, jejichž žádosti o přistoupení trvaly již 15 let. (WTO, 2002)

Rozvojová agenda z Dohy, jak je již řečeno výše, měla vytvořit podmínky, v nichž mohou rozvojové země maximalizovat zisky, tj. být schopny těžit z obchodu. To vyžadovalo opatření ve čtyřech klíčových oblastech (WTO, 2002):

- Zemědělství

Toto odvětví je páteří téměř všech rozvojových ekonomik. Nejchudší část populace žije ve venkovských oblastech a jejich příjmy závisí na udržitelném rozvoji a produktivitě v tomto sektoru. Přesto masivní zemědělské podpory v zemích OECD „podrážejí nohy“ rozvojovým zemím a vytlačují tak neefektivnější producenty pryč z trhů. Klíčovým prvkem rozvojové agendy je tedy podstatně snížit tuto podporu, v budoucnu tuto specifickou exportní dotaci úplně odstranit. Toto je jen zlomek z celkových plateb za zemědělské podpory, které dosahují až jednu miliardu dolarů denně.

- Textilní a oděvní průmysl

Tyto průmysly jsou pro mnoho rozvojových zemí velkým zdrojem příjmů a jednání musí zajistit, že odvětví budou čistě „integrované“, což bylo naplánováno maximálně na 1. ledna 2005.

- Tarifní limity

Studie ukázaly, že přes nízké průměrné nezemědělské tarify, výrobky, ve kterých jsou rozvojové země konkurenceschopné na celosvětové úrovni, však nadále přitahují relativně vysoké tarify (jak v rozvinutých, tak v rozvojových zemích). Tyto tarify musí být bezpodmínečně v jednáních sníženy, pokud ovšem obchod poskytne potřebnou podporu pro zvýšení zdrojů na rozvoj.

- Tarifní eskalace

Ještě složitější problém než jsou tarifní limity je to, že odstupňování tarifů tlačí tabulky proti původně zpracovaným. Pokud budou rozvojové země někdy diverzifikovat své ekonomiky od závislosti na několika primárních produktech za většinu svých devizových příjmů, tak tím odříznou nejdynamičtější část světového obchodu se zbožím. Tato eskalace by měla být tedy odstraněna.

14. listopadu ministři schválili výjimku pro Evropskou unii týkající se nediskriminace závazků v rámci WTO s cílem udělit preferenční tarif produktům ze zemí Afriky, Karibiku a Tichomoří (AKT). Rovněž udělili výjimku umožňující EU samostatnou kvótu pro vývoz banánů do těchto zemí do konce roku 2005. Jednostrannými obchodními preferencemi EU poskytuje svým 77 partnerům ze zemí AKT základní pilíř spolupráce na více než 25 let, zaměřený na zlepšení úrovně a hospodářského rozvoje těchto států, které obsahují mnoho nejméně rozvinutých zemí. (WTO, 2002)

Dále bylo přijato ministerské prohlášení, kterým se stanovil široký pracovní program Světové obchodní organizace v následujících letech. Tento pracovní program, nazvaný **Dohá agenda**, zahrnoval jednání zejména v oblasti zemědělství a služeb, ale také jiné aktivity a rozhodnutí, kterým čelí obchodní systém, potřeby a zájmy různorodého členství ve WTO. (WTO, 2002)

Následovalo rozhodnutí ohledně souvisejících otázek a problémů, které představovali významnou snahu adresovanou problémům rozvojových zemí ohledně jejich zkušeností s účinností a aplikací stávajících dohod WTO. Cílem bylo usnadnit jejich aktivní účast v této organizaci a více je zapojit do mnohostranného obchodního systému. Ministři podnikli okamžité kroky k vyřešení obav poslanců z rozvojových zemí a souhlasili, že ostatní otázky budou řešeny v průběhu další práce, jak je uvedeno v Deklaraci ministrů. Členové dále rozhodli, že by se měli prioritně zaměřit na technickou pomoc od WTO při rozvoji zemí v této oblasti činnosti. (WTO, 2002)

WTO je člensky řízená organizace, která funguje na základě konsensu. Konsensus je nezbytný pro přijetí a prosazování smluv a vlastních pravidel. Neúspěch ze Seattlu byl tak nahrazen nadějí a očekáváním z Rozvojové agendy z Dohá. Ačkoli došlo k určitým pokrokům, kolo zatím nebylo uzavřeno. Je zapotřebí důvěra ze strany rozvojových a rozvinutých zemí a dosažení shody. (WTO, 2002)

4.4.2 Rok 2002

Na začátku roku 2002 byly vytvořeny procedurální pravidla pro jednání o Rozvojové agendě z Dohá. Generální ředitel jmenoval předsedu Výboru pro obchodní jednání (TNC) a osm orgánů, které jsou jeho součástí. Členové se tak mohli přesunout do fáze jednání ve všech oblastech pracovního programu z Dohá. (WTO, 2003)

V roce 2002 byla jednání zaměřena na tři oblasti zájmu mnoha rozvojových zemí. Jednalo se o problémy, kde měli ministři nastavit nejzazší termíny pro uzavření dohody. Prvním problémem bylo přezkoumání odlišných nápravných opatření s cílem vytvořit je přesnější, efektivnější a funkčnější, a to do července tohoto roku. Dále najít do konce prosince 2002 řešení problémů zemí s malou nebo žádnou výrobní kapacitou, která je nezbytná k tomu, aby se mohly nějak postavit k využívání nucených licencí na základě dohody TRIPS. Posledním problémem bylo vyřešit obavy rozvojových zemí s prováděním dohod WTO, a to také do prosince tohoto roku. I přes snahu dosáhnout konsensu ve všech stanovených oblastech se nebyly členové schopni dohodnout do stanovených termínů. Nicméně dospěli k lepšímu pochopení problematiky a uspěli v některých případech snižování rozdílů mezi odlišnými národními pozicemi. Jednání tedy pokračovala v dalším roce. (WTO, 2003)

4.4.3 Rok 2003

Tento rok byl pro Rozvojovou agendu z Dohá důležitý. Výbor pro obchodní jednání se setkával vždy jednou měsíčně od února do července roku 2003 a předpokládalo se, že dojde k vytvoření užitečného fóra pro členy, aby mohli vytvořit určitý přehled o jednáních a diskutovanými vazbami mezi otázkami. (WTO, 2004)

Na počátku roku byla pozornost zaměřena na otázky přístupu na trh, kde si členové stanovili lhůty ve všech třech oblastech, tj. služby, zemědělství a přístup na nezemědělské trhy. Členové byli pověřeni, aby předložili své počáteční návrhy ať už úplně nové nebo vylepšené, týkající se závazků v jednáních o službách, a to do 31. března 2003. I přes relativně pomalý začátek, kdy bylo k tomuto datu předloženo 12 nabídek, bylo na konci roku přijato celkem 40 nabídek. Návrhy byly zaměřeny krom cestovního ruchu také na odvětví jako je bankovníctví, pojišťovnictví, telekomunikace či dopravní a obchodní služby, které zajišťují celé ekonomice vstupy. To naznačuje, že členové hledali, jak vydělat na jednáních, určitým způsobem postoupit a zajistit tak prostřednictvím vnější politiky zvýšení účinnosti reformy v klíčových sektorech. Zatímco spousta návrhů ztratila možnost na zlepšení, u jiných nastaly významné kroky pro další vyjednávání. (WTO, 2004)

V zemědělství bylo cílem zlepšení v oblasti přístupu na trh, konkurence v exportu a domácí podpory, a to do 31. března. (WTO, 2004)

V oblasti nezemědělských přístupů na trh bylo cílem zpracovat první obrysy pravidel (tzv. modalit) taktéž do konce března a učinit dohodu o modalitách do 31. května. V oblasti přístupu na nezemědělské trhy byly další návrhy prvků modalit tarifních i netarifních bariér předloženy předsedou 16. května, zrevidovaná verze pak 19. srpna. (WTO, 2004)

Navzdory pokroku v řadě oblastí nebyli členové schopni nalézt konsensus a termín pro vypracování modalit byl postupně odkládán. Intenzivní konzultace v obou oblastech pokračovali i nadále před blížící se 5. ministerskou konferencí v Cancúnu. (WTO, 2004)

Další setkání se týkala návrhů textů na ministerskou konferenci v Cancúnu, které byly předloženy předsedou Generální rady na jeho vlastní zodpovědnost. V zemědělství připravil předseda jednání podrobný návrh modalit, tak jak byl původně pověřen členy učinit do března 2003. Nicméně k dohodě nedošlo a tak se členové rozhodli zaměřit na přípravu půdy pro ministry, aby v Cancúnu již došlo k dohodě týkající se modalit. Evropské společenství (dnes již Evropská unie) a Spojené státy americké přispěli k tomuto procesu předložením dokumentu vzájemné spolupráce. To vyvolalo vlnu návrhů ostatních počínaje dokumentem o nově vytvořené koalici rozvojových zemí, dnes známé jako G20. (WTO, 2004)

Podle pravidel musí předseda při jednáních předložit report Výboru pro obchodní jednání do července. V tomto reportu stálo, že největší část problémů je v oblasti anti-dumpingu, subvencí a vyrovnávacích opatření, a tak je nutné přejít k identifikaci problémů s následným nalezením řešení. Jednání se také zaměřila na zlepšení transparentnosti dohod v regionálním obchodě. (WTO, 2004)

Vyjednáními o speciálním a rozdílném zacházení, které přitáhlo pozornost mnoha rozvojových zemí, udělali krok vpřed. Aby došlo k dohodě mezi členy, doporučili pro možné přijetí 28 souborů návrhů. I když museli být tyto návrhy ještě přijaty, specializované práce byly provedeny, a to na zvláštním zasedání Výboru pro obchod a rozvoj. Předseda Generální rady vyvolal další obecnou diskusi o významu obchodu a otázkách rozvoje a způsoby, jak pomoci rozvojovým zemím lépe se začlenit do mnohostranného obchodního systému. (WTO, 2004)

Účastníci také nadále pokračovali v předkládání návrhů tzv. Singapurských otázek. Tyto otázky se vztahují ke čtyřem pracovním skupinám vytvořených při první ministerské konferenci v roce 1996. Tyto skupiny mají na starosti otázky týkající se transparentnosti při zadávání veřejných zakázek, investic, politiky hospodářské soutěže a usnadnění obchodu. Neshody vyjadřovaly, do jaké míry bylo žádoucí, aby se WTO zapojila do tvorby pravidel v některých z těchto oblastí a do jaké míry jsou nějaká pravidla, o kterých by mohla WTO vyjednávat závazná. (WTO, 2004)

5. ministerská konference, Cancún

Toto setkání se konalo 10. – 14. září 2003.

Jednání probíhala zejména v následujících oblastech (WTO, 2004):

- zemědělství
 - modality pro další závazky v této oblasti, které by snížily ochranu na hranicích a poskytování domácích podpor a vývozních subvencí,
- nezemědělské produkty
 - modality pro jednání v oblasti přístupu na trh s nezemědělskými výrobky,
- tzv. Singapurské otázky
 - modality Singapurských otázek,
- ustanovení o zvláštním a rozdílném zacházení ve prospěch rozvojových zemí,
- obchod a životní prostředí
 - některé aspekty ve vztahu mezi obchodem a životním.

Vzhledem k velmi rozdílným pozicím účastníků nenastal v těchto oblastech žádný významný posun. Názory USA a EU a nově vytvořeného uskupení G-20 byly v hlavních bodech jednání natolik odlišné, že se konsensu nepodařilo dosáhnout. Nevyjednávaly se konkrétní závazky, ale jednání probíhala pouze na bázi obecného rámce. Hlavním důvodem, proč se země nedohodly, byl neúspěch jednání o obchodu se zemědělským a nezemědělským zbožím a také již zmíněné singapurské otázky. Za jediný úspěch této konference by se dalo považovat sjednocení rozvojových zemí, tj. vytvoření skupiny G-20. Díky tomuto uskupení mají větší šanci hájit své zájmy proti požadavkům rozvinutých zemí. (WTO, 2004)

Díky dalšímu neúspěchu ministerské konference začalo docházet k oslabení důvěryhodnosti Světové obchodní organizace. (WTO, 2004)

4.4.4 Rok 2004

Po neúspěšně 5. ministerské konferenci se jednání na nějakou dobu zastavily. Další setkání proběhlo na začátku roku 2004. Hlavní náplní práce byly opět již výše zmíněné modality. (WTO, 2014j)

Následovalo zasedání Generální rady WTO v červenci 2004, které bylo důležitou událostí po předchozích neúspěších. Generální rada přijala dne 1. srpna 2004 tzv. "červencový balíček". Po náročných vyjednáváních se členům podařilo dosáhnout shody týkající se podoby modalit pro další realizaci Rozvojového programu z Dohá, nejzásadnější posun byl uskutečněn v zemědělství. (WTO, 2014j)

V oblasti zemědělství se měli postupně zrušit vývozní subvence a také zredukovat ostatních formy vývozní pomoci, zejména exportní úvěry. V oblasti domácí podpory se země zavázaly k podstatné redukci AMS (roční úroveň podpor poskytovaná na zemědělský výrobek ve prospěch výrobců) s tím, že redukce se bude týkat vázané úrovně pomoci a bude k její výši proporční. (WTO, 2014j)

U Singapurských otázek byla zařazena do Rozvojového programu z Dohá problematika usnadňování obchodu, u průmyslového zboží došlo k postupnému snížení dovozních limitů pod maximální hladinu a regulaci některých dalších tarifů. V oblasti služeb měly členské země WTO předložit své návrhy v takovém časovém horizontu, v jakém jsou schopny úplně liberalizovat své terciární sektory. (WTO, 2014j); (Ministerstvo financí ČR, 2010)

Díky „červencovému balíčku“ došlo k obnovení základních cílů Rozvojové agendy z Dohá a vytvořil se tak dobrý základ pro jednání na další ministerské konferenci, která se konala v Hongkongu. Termín byl stanoven na 13. – 18. prosince 2005. Zde mělo již dojít dle původních plánů k uzavření rozvojové agendy. (WTO, 2014j); (Ministerstvo financí ČR, 2010)

4.4.5 Rok 2005

Na začátku tohoto roku začalo opětovné jednání o tzv. modalitách v zemědělství. Diskutovalo se o erozi preferencí, snížení tarifů, odstranění domácích podpor a vývozních subvencích. V únoru svou činnost zahájil také podvýbor pro obchod s bavlnou, který byl vytvořen v rámci tzv. „červencového balíčku“. (Britské listy, 2005a)

Všichni se shodli na potřebě zásadního věcného pokroku v mnohostranných obchodních jednáních, a to do července tohoto roku a také na velkém významu 6. konference v Hongkongu. Na jejím úspěchu závisela pověst organizace, její akceschopnost a užitečnost. Nebylo přípustné, aby nastaly další neúspěchy, za které se dají považovat ministerské konference v Cancúnu a Seattlu. (Britské listy, 2005a)

Další setkání proběhlo v Keni ve dnech 2. – 4. března 2005. Bylo věnováno věcným konzultacím a zájmům chudých zemí. Další jednání probíhala například ve Francii či Švýcarsku. Jejich průběh vyzněl vždy pozitivně, všichni vrcholní představitelé potvrdili pozitivní přístup k mnohostranným obchodním jednáním a zájem na úspěšné hongkongské konferenci i na včasné ukončení negociačního kola. (Britské listy, 2005b)

Následovala krize v jednáních, kterou se členové pokusili zažehnat na další schůzce, která proběhla 12. – 13. července v Číně a to snížením cílů hongkongské konference a možná i posunutím závěru negociačního kola. Situace se dokonce vyhrotila natolik, že v prvním červencovém týdnu došlo k úplnému **zablokování negociací o zemědělství**. A protože zemědělství, jak se opakovaně potvrzuje, je hlavním článkem všech jednání, na mrtvém bodě se ocitly i další oblasti. (Britské listy, 2005b)

Generální rada potvrdila po ukončeném zasedání ze dne 29.7.2005, že nedošlo ve Světové obchodní organizaci k průlomům v mnohostranných obchodních jednáních.

I přes snahu nejvyšších představitelů členů dosáhnout pokroku se nebyli vyjednavací schopni dohodnout na jasných směrech jednání o liberalizaci obchodu se zemědělskými a průmyslovými výrobky a se službami, o nových pravidlech obchodování a o konkretizaci zájmů rozvojových zemí. Tato skutečnost byla špatným znamením i pro 6. konferenci ministrů v Hongkongu, která se měla stát předposlední částí k ukončení mnohostranných obchodních jednání zahájených v roce 2001 v Dohá. Členům organizace se v podstatě nepodařilo dosáhnout výraznějšího pokroku již od července minulého roku, kdy byl sjednán rámec dalších jednání. Tento úspěch však byl způsoben hlavně zredukováním rozsahu mnohostranných obchodních jednání oproti tomu, co ministři členských států schválili v Kataru v roce 2001. (Britské listy, 2005c)

10.11.2005 došlo k dalšímu jednání, ze kterého vyplynul nedostatečný pokrok ve všech oblastech jednání. Míra nedostatečnosti byla natolik veliká, že se přestalo uvažovat o dokončení Rozvojové agendy z Dohá, ale prozatím bylo uzavření odloženo na rok 2006. Rozdíly mezi členy nejsou jen v odlišných názorech na míru a způsob liberalizace, ale i v tom, že někteří členové připustí jednání v zemědělství pouze tehdy, jestliže pokročí také jednání o liberalizaci přístupu na trh v průmyslových výrobcích a službách, další podmiňují odstranění zemědělských podpor přístupem na trh se zemědělskými výrobky, jiní navrhují snížení průmyslových tarifů pouze, pokud jim bude vyhovovat liberalizace přístupu na trh v zemědělství a další podmiňují liberalizaci průmyslových tarifů dohodou o speciálních výrobcích a zvláštních ochranných mechanismech pro rozvojové země. (Britské listy, 2005c)

26. listopadu, dva týdny před zahájením konference ministrů členských států Světové obchodní organizace, předložil její generální ředitel Pascal Lamy první návrh textu, na kterém by se měli ministři dohodnout a který by byl základem pro další jednání o nových závazcích a pravidlech mnohostranného obchodního systému. I když bylo již určitou dobu zřejmé, že konference v Hongkongu nebude původně očekávaným průlomem do stagnujících jednání, členům i organizaci velmi záleželo na tom, aby konečný výstup byl prezentován i chápán pozitivně. I přes použitou metodu měl návrh deklarace bohužel daleko ke konsensu. Jedinou oblastí jednání, na které se členové shodli, bylo usnadňování procedur obchodu. Návrhu deklarace totiž předcházela pokus předsedů jednotlivých negociačních orgánů charakterizovat prvky, na kterých se členové shodují, a na jejich základě vybudovat bezrozporový text. To se předsedům ovšem nezdařilo. Proto všechny podklady pro deklaraci předali na svou vlastní zodpovědnost. (Britské listy, 2005d)

6. ministerská konference, Hongkong

Nejvýznamnější moment pro WTO v roce 2005 přišel v závěrečných okamžicích 6. ministerské konference v Hongkongu, která se konala 13. – 18. prosince. Ministři ze 149 vlád členských států organizace schválili 44 stránkovou deklaraci, která i když nesplňovala předurčený cíl pro Hongkong, tlačila kolo jednání z Dohá blíže k závěru. Deklarace byla schválena po několika dnech jednání do pozdních nočních hodin, poslední dvě pokračovaly dokonce až do rána. Konference v Hongkongu byla dosud tou největší. Zúčastnilo se jí dohromady 11 000 účastníků včetně delegací členů WTO, zástupců nevládních organizací a médií. Během týdenního jednání bylo organizováno 450 setkání a 200 konzultací odborníků. Výsledek byl vyvážený ve prospěch rozvojových zemí. Bylo tak znovu potvrzeno, že jejich zájmy jsou středem jednání, jak bylo již stanoveno v roce 2001, kdy bylo zahájeno kolo jednání z Dohá. (Britské listy, 2005e)

Deklarace, která uváděla, jak vrátit rozvojovou agendu z Dohá do popředí po období hibernace obsahuje (WTO, 2006):

- ukončení všech vývozních subvencí v zemědělství do roku 2013,
- dohodu o bavlně,
- bezcelní, bezkvótový přístup na trh pro nejméně 32 členských nejméně rozvinutých zemí
- posílený rámec pro všechny modalities v oblasti zemědělství a NAMA
- pasáž ve službách, která směřuje vpřed na probíhajícím jednání

Deklarace zachycovala posun, kterého země dosáhly v jednání od července 2004 a ukazuje pokrok v klíčových oblastech s cílem poskytnout odrazový můstek pro všechny modalities v jednání, tj. numerický pracovní plán s konečným datem, který stanovuje v plné míře to, které tarify a dotace se sníží. Při navrhování globálního partnerství pro rozvoj prohlásila OSN, že „Rozvojové cíle tisíciletí“ závisí také na vyřešení konkrétních potřeb přístupu na trh rozvojových a nejméně rozvinutých zemí. Kolo jednání z Dohá by tedy mělo potencionálně přispět k dosažení MDG's (Millennium Development Goals), zejména vymýcení extrémní chudoby a hladu a vytvořit globální partnerství pro rozvoj. (WTO, 2006)

Díky většímu otevření obchodu se zemědělskými výrobky, průmyslovým zbožím a službami mohou rozvojové země zvýšit své vývozní příležitosti a zvýšit tak životní úroveň. Posílení WTO, tzv. „Ženevský konsensus“, obsahoval důležité prvky kola jednání v Dohá. Mezi tyto prvky patřilo výrazné snížení zemědělské dotace narušující obchod, které držely mimo některé rozvojové země. Také obsahoval snížení celních špiček a tarifních eskalací, zejména pro produkty, které jsou středem zájmu rozvojových zemí. Tyto návrhy bylo třeba ještě sloučit s pravidly WTO v oblastech jako je například anti-dumping. (WTO, 2006)

Konference v Hongkongu rovněž položila základy pro nový „rozvojový balíček“, který byl navržen tak, aby plně zapojil rozvojové země do globálního obchodního systému tím, že dojde k řešení vedlejšího nátlaku, zvyšování úrovně vzdělávání a zlepšení infrastruktury. Ministerská konference v Hongkongu byla také ve znamení přistoupení Tonga, které se stalo členem WTO, jelikož byly dokončeny národní schvalující postupy. (WTO, 2006)

Čtyři roky po zahájení Rozvojové agendy z Dohá tedy nebylo kolo dosud uzavřeno, i přesto, že byl původní nejzazší termín stanoven do roku 2005. Na závěrečné deklaraci byl tak stanoven termín pro modalitu na duben 2006, pro odevzdání návrhů časových plánů pro liberalizaci zemědělství na 31. července 2006. Díky zpoždění, ke kterému došlo při stanovování základních pravidel, byl rok 2006 rozhodující. V tomto roce se mělo rozhodnout, jestli bude Rozvojová agenda z Dohá brzy uzavřena a přinese jasné výsledky, nebo bude opět odsunuta. (Rozvojovka, 2006)

4.4.6 Rok 2006

Jak je uvedeno výše, v dubnu mělo dojít k dohodě týkající modalit, tj. principů, podle kterých bude obchod liberalizován. Tyto principy měly obsahovat zejména vzorce a koeficienty pro snížení tarifních překážek obchodu, dále zásady pro výjimky ze vzorce a postup, aby došlo k odstranění podpor výroby a vývozu. (Britské listy, 2006a)

Díky velkým názorovým rozdílům zájmových skupin v téměř všech oblastech jednání k dohodě však nedošlo. Jednání bylo odloženo na 29.6 do Ženevy, skončilo však také neúspěchem. (Britské listy, 2006a)

V polovině července proběhlo další jednání, a to v Petrohradě. Všichni zúčastnění se zde shodli, že je nutné téměř okamžitě vyřešit alespoň ty nejdůležitější otázky, kterými jsou po postupné redukci, tři oblasti liberalizace obchodu, tj. uvolnění přístupu na trh se zemědělskými a průmyslovými výrobky a snížení podpor do zemědělství. (Britské listy, 2006b)

Intenzivní jednání skupiny G6 (USA, EU, Japonsko, Indie, Brazílie, Austrálie) proběhla 23. - 24. 7. Již po prvním zasedání bylo zřejmé, že k dohodě v takto krátce určeném časovém období nedojde. Jednání zkolabovala na otázkách liberalizace zemědělského obchodu, a to zejména díky neústupnosti USA týkající se snížení podpor do zemědělství. Tento požadavek měli zejména rozvojové země, ale také EU, která tuto podporu odůvodnila nastavením rovnějších podmínek konkurence. Diskuse na téma liberalizace trhu s průmyslovými výrobky nebyla vůbec zahájena. (Britské listy, 2006b)

Generální ředitel WTO Pascal Lamy, který měl dosud naději na skončení kola obchodních jednání v tomto roce, svolal po tomto neúspěchu vedoucí delegací členských států. Zde je informoval o špatném vývoji jednání a o svém záměru navrhnout Generální radě přerušeni veškerých jednání a práce negociačních orgánů.

Členové Generální rady vzali na vědomí přerušeni mnohostranných jednání, termín obnovení jednání však nebyl stanoven. (Britské listy, 2006b)

Následovala prohlášení k vzniklé situaci. Vyspělé země, krom Norska a Švýcarska, se ho úplně zřekly. Rozvojové země nebyly ve svých postojích ohledně obnovení jednání za jedno. Některé považovali za nezbytné zahájit jednání okamžitě po skončení letní pauzy, jiné až tehdy, kdy dojde ke změně situace a bude možné kolo jednání úspěšně uzavřít. Jednotně se nevyjádřily ani k úmyslu nezastavit jednání úplně, ale pokračovat v něm jen v některých oblastech. Shodly se alespoň v tom, že je nutné pokračovat v pomoci rozvojovým zemím týkající se bezcelního a bezkvótového přístupu zboží z těchto zemí na trhy vyspělých zemí. (Britské listy, 2006b)

4.4.7 Rok 2007

Téměř po půlroce pozastavených jednání o liberalizaci a pravidlech obchodu se v lednu ve švýcarském Davosu sešlo na Světovém ekonomickém fóru zhruba 20 ministrů členských států Světové obchodní organizace. (Britské listy, 2007)

I když se zdálo, že by mohla v některých oblastech, jako jsou např. modalita nebo usnadňování obchodu, nastat mezi členy určitá shoda, nakonec jí dosaženo nebylo. Důvodem byly neustálé rozpory v rozhodujících oblastech, kterými jsou zemědělství a obchod s průmyslovými výrobky. Zde byla dohoda pouze vzdálenou budoucností, která byla zapříčiněna všemi stranami. Otázkou tedy zůstává, jak upravit pravidla světového obchodu, aby z něj mohly rozvojové země profitovat. Pro ně je samozřejmě nejdůležitější právě zemědělství. Obchod s průmyslovými výrobky pro ně takový potenciál nemá, jelikož je redukován převážně tarifními překážkami. Zde mají rozvojové země již zajištěn preferenční přístup na trh prvořadých vyspělých zemí. (Britské listy, 2007)

V zemědělství se však po tomto jednání ledy prozatím neprolomily, a to i přesto, že tato oblast zabrala více než 80% všech jednání. Stále existoval nepřeklenutelný rozpor mezi požadavkem rozvojových zemí na sražení amerických zemědělských subvencí postupně až na 12 mld. dolarů. Američtí představitelé totiž pod 20 mld. dolarů jít nechtěli.

(Britské listy, 2007)

Další jednání proběhlo v červenci. Podle předsedů vyjednávacích skupin pro zemědělské a nezemědělské přístupy na trh bylo nejdůležitější bodem rozšíření dokumentů o modalitách. Tyto dokumenty nastavily oblasti konvergence a oblasti, kde byla potřeba překlenout nedostatky. Předsedové zdůraznili, že byly zrevidovány dle názorů členů. Další neformální zasedání vyjednávacích skupin dala členům příležitost tyto texty okomentovat. (WTO, 2008a)

V listopadu rozeslal předseda nové texty týkající se antidumpingových opatření (opatření k boji proti vývozu výrobků za nižší ceny než jsou normální ceny na domácím trhu) a subvencí, včetně dotací rybolovu a vyrovnávacích opatření (opatření přijatá k potlačení účinku dotací) s různými reakcemi členů. V ostatních oblastech jednání práce pokračovala směrem k jednání založených na těchto dokumentech. (WTO, 2008a)

Na prosincovém zasedání Generální rady předseda označil nevyřešené závazky jako vysoce důležité pro každou ze stran a jejich splnění by se tak bez dalšího prodlení mělo stát skutečností, aby došlo k úspěšnému uzavření kola jednání z Dohy. (WTO, 2008a)

4.4.8 Rok 2008

V lednu se ve švýcarském Davosu po roce opět sešlo Světové ekonomické fórum, které bylo pravidelnou příležitostí pro představitele řady států vyjádřit se také k tématu mnohostranných obchodních jednání, která již od roku 2001 probíhají v rámci WTO. (Britské listy, 2008)

Členové se však nedohodli ani na liberalizaci obchodu se zemědělským zbožím. Tato oblast je považována za klíčový předpoklad pro jednání v dalších oblastech. Návrhy tak měly být do konce února přepracovány. (Britské listy, 2008)

Další setkání proběhlo 21.7 v Ženevě, sídle Světové obchodní organizace. Ministerská jednání, která probíhala v Ženevě, nebyly konferencí v pravém slova smyslu. Tyto setkání byly pouze řešením, které mohlo konferenci nahradit bez rizika dalšího neúspěchu. Po nedodržení původního konečného termínu, tj. 1. ledna 2005, byl další stanoven na závěr roku 2008. (Britské listy, 2008)

Na těchto jednáních šlo již v podstatě pouze o dosažení kompromisní shody v obchodu se zemědělskými produkty a s průmyslovými výrobky. Obě oblasti jsou vzájemně podmíněny, rozhodující je však zemědělství. (Britské listy, 2008)

Po devíti dnech byla po nedosažení shody jednání ukončena. Hlavním důvodem byl nepřekonatelný rozpor mezi USA a Indií (při zapojení Číny) týkající se jedné z modalit obchodu se zemědělskými výrobky. Příčiny neúspěchu byly však samozřejmě širší. Jednání o dalším uvolnění obchodu obsahovaly řadu prvků, které se pozitivně i negativně dotýkaly ekonomických subjektů a spotřebitelů všech členských zemí. Hrají zde i velkou roli domácí politické preference, ve kterých proti sobě stojí snahy o zjednodušení cesty pro exportéry a ochrana domácí výroby. (Britské listy, 2008)

Tyto problémy se projevíly právě na jednáních o podobě obchodního nástroje, který měl sloužit rozvojovým zemím jako ochrana před nenadálým nárůstem importu a poklesem ceny zemědělských a potravinářských výrobků. „*Zvláštní ochranný mechanismus měl při zvýšení dovozu a poklesu ceny umožnit zvýšit liberalizovaná cla, a tím eliminovat důsledky uvolnění přístupu na trh*“. Zavedení tohoto mechanismu bylo odsouhlaseno již na ministerské konferenci v Hongkongu. Členové se však nedohodli na podmínkách, tzv. spouští, při nichž mělo být možné cla zvýšit na požadovanou úroveň. Tento nástroj byl některými rozvojovými zeměmi, jako je například Indie, pochopen nejen jako pojistka před dotovanými exporty z rozvinutých zemí, ale také jako způsob, jak se vyhnout některým současným mnohostranným obchodním závazkům z posledního kola jednání, které bylo ukončeno v roce 1994 a zvýšit tak cla nad nynější úroveň. (Britské listy, 2008)

Pro USA byly však tyto snahy z vnitřních politických důvodů nepřijatelné. Nabídky již ústupky jako je snížení domácích zemědělských podpor o téměř 33 mld. USD za rok tj. na 15 mld. Také souhlasily s postupným odstraněním exportních zemědělských dotací. Obtížně by však místním zemědělcům vysvětlovaly, že konkurenceschopné nejsou v rozvojových zemích ani zemědělské produkty, jejichž nízká cena je výsledkem vyšší produktivity a technického vybavení. Tyto příliš mírné podmínky nevyhovovaly ale také některým rozvojovým zemím, které jsou orientovány na vývoz zemědělských produktů a byly by zvýšením cel ohroženy. (Britské listy, 2008)

Jednání o bavlně vůbec neproběhla. Jejich výsledkem mělo být zrušení subvencí pro pěstování a vývoz bavlny do USA. (Britské listy, 2008)

Tento neúspěch byl o to smutnější z důvodu, že v ostatních oblastech bylo shody dosaženo. Generální ředitel WTO prohlásil, že byl sjednán kompromisní návrh k 18 z 20 bodů. Výsledkem tohoto zasedání bylo tak nakonec vzájemné obviňování se zemí z neúspěchu. (Britské listy, 2008)

Na podzim tohoto roku byla jednání směřována zejména k uzavření jednání z Dohá, a to také v souvislosti s globální finanční krizí. I přes určitý pokrok k uzavření kola do konce roku nedošlo. (WTO, 2009)

4.4.9 Rok 2009

V roce 2009 se konala čtyři neformální setkání TNC. Bylo dosaženo určitého pokroku, konkrétně v oblasti modalit a otevření trhů pro zemědělské a průmyslové výrobky. Také byly nastaveny vzorce a přístupy pro snižování celních sazeb. Tempo jednání dalších vyjednávacích skupin bylo velmi pomalé a nedošlo k žádnému výraznějšímu pokroku. Po tzv. „mini“ ministerské konferenci v Novém Dillí vyzval TNC členy k zintenzivnění práce na blížící se konferenci v Ženevě. Výbor pro obchodní jednání také rozhodl, že každý nejvyšší zastupitel hlavních měst předloží každý měsíc dokument, kde zhodnotí, jak by posunul jednání. (WTO, 2010)

V dubnu byl jmenován nový předseda TNC, David Walker. Následně přijala vyjednávací skupina pro zemědělství pracovní program ve dvou rovinách. První část se zabývala technickými otázkami týkající se základních údajů potřebných k výpočtu tarifu, závazků ke snížení dotace a také jak stanovit takové plány, ve kterých budou tyto závazky zapsány. Druhá část zahrnovala neformální konzultace o nevyřešených otázkách podstaty návrhu týkajícího se modalit, který vydal předchozí předseda zemědělských jednání v roce 2008. Pozitivem bylo, že se členové shodli na příslibu zemědělských investic do rozvojových zemí. Částka činila 20 miliard dolarů v průběhu příštích tří let. (WTO, 2010)

V jednání skupiny pro nezemědělský přístup na trh (NAMA) byly diskuse věnovány především netarifním překážkám obchodu s průmyslovým zbožím, konkrétně neslučitelným technickým normám, které omezují dovoz. Vyjednávači strávili také hodně času technickou úlohou plánování povinností. (WTO, 2010)

V tomto roce také došlo k setkání malé skupiny členů, kde se zvažovalo odstranění tarifů v řadě specifických průmyslových odvětví. V ostatních oblastech rozvojové agendy pokračovali předsedové různými způsoby v konzultacích se členy WTO. Další mezní termín uzavření kola byl stanoven na rok 2010. (WTO, 2010)

7. ministerská konference, Ženeva

Ve dnech 30.11. – 2.12. 2009 se v Ženevě po dlouhých čtyřech letech uskutečnila další ministerská konference WTO, která na rozdíl od předcházejících nebyla věnována pouze multilaterálním obchodním jednáním. Pracovní program byl rozdělen do dvou rovin. Na plenárním zasedání se účastníci vyjadřovali ke klíčovým otázkám týkající se současné a budoucí podoby multilaterálního systému včetně otázek souvisejících se zdárným ukončením DDA. Současně s tímto zasedáním probíhalo interaktivní pracovní zasedání, jehož hlavním tématem bylo zhodnotit aktivity WTO včetně jednání o DDA a také příspěvky WTO k obnově, růstu a rozvoji. Konference se zúčastnilo všech 153 členů WTO, 56 delegací v roli pozorovatele a téměř 3000 delegátů. (Ministerstvo zahraničních věcí, 2009)

Ministři zde znovu potvrdili, že je třeba uzavřít kolo v roce 2010. Mnoho členů popsalo náhlý nátlak na uzavření kola jako zásadní stimul toho, aby se netvořily další vládní rozpočty a neposkytovala se další pojišťovací politika proti protekcionismu. Dalším důvodem k rychlému uzavření kola byla potřeba Světové obchodní organizace přejít na novější otázky. (WTO, 2010)

Řada jak rozvinutých, tak rozvojových zemí také požadovaly silnější podporu pro rozvoj obchodu a související činnosti, jako je pomoc rozvojovým zemím přizpůsobit se ekonomickým okolnostem a mít prospěch z výsledků kola jednání z Dohá. (WTO, 2010)

Další projednávaná témata zahrnovala problémy, kterým čelí zejména nejméně rozvinuté země, tj. rostoucí počet bilaterálních a regionálních obchodních dohod. Je třeba urychlit jednání členů, učinit je více transparentní a prohloubit dialog s civilní společností. Předseda řekl ministrům, že by měli uznat zásadní úlohu pravidel založených na mnohostranném obchodním systému při zmírňování dopadů krize a zaměřil se na to, co by mohla WTO udělat, aby pomohla hospodářskému oživení. WTO měla za úkol nějakým způsobem těžit na probíhající finanční krizi. (WTO, 2010)

Na konci konference řekl generální ředitel, že jejich cílem zůstává otevření obchodu pro prospěch všech. Prioritou zůstala potřeba odstranit nedostatky a co nejrychleji uzavřít kolo jednání z Dohá. (WTO, 2010)

4.4.10 Rok 2010

Jednání pokračovala 22. – 26. března, kdy byli všichni členové odhodláni kolo jednání z Dohá uzavřít. Užitečné technické práce pokračovaly ve všech vyjednávacích skupinách. Ačkoli nebylo dosaženo žádných výrazných změn, stále se doufalo v uzavření kola. Vyjednavací se shodli, že tam, kde jsou jasně viditelné mezery, je potřeba, aby rozhodnutí byla součástí finálního balíčku. V případě nejasností týkajících se těchto mezer byla před přijetím rozhodnutí potřeba učinit následné technické práce. Budoucí práce ministrů se měla řídit těmito třemi základními principy (WTO, 2011):

- udržení a posílení mnohostranného rozsahu jednání,
- navázání na to, co bylo již v jednání ve formě předsedových dokumentů,
- zajištění potřebného vývoje v jednáních směřujících k uzavření kola.

Následovalo červencové setkání, které opět nezaznamenalo žádný posun.

Kolektivní touha členů WTO uzavřít rozvojovou agendu z Dohá v roce 2010 se tak nestala realitou. Podrobné jednání v Ženevě nestačilo k překlenutí sice relativně malého množství nevyřešených otázek, avšak velmi důležitých. Na listopadovém summitu skupiny zemí G-20 byl termín posunut o další rok. (WTO, 2011)

4.4.11 Rok 2011

Na únorovém setkání TNC členové posunuli uzavření rozvojové agendy na tento rok. Plán předpokládal vytvoření návrhů textů ve všech oblastech do konce dubna, dokončení komplexního balíčku bylo naplánováno na červenec a finalizace pak na konec roku 2011. (WTO, 2012)

21. dubna představil předseda TNC a předsedové vyjednávacích skupin tzv. „Velikonoční balíček“. Tento dokument představoval výsledek práce od zahájení jednání v tomto roce. Poprvé měli členové možnost vzít v úvahu Dohá balíček ve všech přístupech na trh a regulačních oblastech. Součástí jsou i texty v oblastech, kde dosud žádné nebyly. I když vytvoření dokumentu ukázalo významný pokrok v mnoha směrech, odhalilo také problémy, které dále dělí členy od úspěšného uzavření kola. (WTO, 2012)

Oblastí, kde byl rozdíl nejvíce patrný, byl přístup na trh průmyslových výrobků (přístup na nezemědělské trhy). Ačkoli zde byly i jiné problémy, které bránily dokončení, hlavním problémem blokujícím vývoj byly právě průmyslové produkty. Z konzultací s klíčovými členy vyloučily tři zásadní názorové rozdíly, tj. zásahy do průmyslových cel poskytované tzv. švýcarským vzorcem, dále přiměřené a vyvážené podíly jednotlivých členů a rozdíly v odvětvích. (WTO, 2012)

V květnu členové opět uznali, že kolo jednání z Dohy nebude v tomto roce zcela dokončeno. Proto začali pracovat na menším balíčku pro nadcházející 8. ministerskou konferenci. V této souvislosti řada členů souhlasila s tím, že vodícím prvkem by měl být vývoj týkající se problémů nejméně rozvinutých zemí. (WTO, 2012)

S cílem usnadnění výsledku týkající se nejméně rozvinutých zemí předložil předseda neúplný seznam témat známý jako „LDC plus“, který by mohl tvořit prvky výše zmíněného malého balíčku. Konkrétně šlo o specifické bezcelní záležitosti, přístup na trh bez kvót a související původní pravidla týkající se pokroku v jednání o bavlně. (WTO, 2012)

V červenci předseda oznámil, že se od jeho poslední konzultace „LDC plus“ balíček nerýsuje tak, jak by si on a i samotní členové přáli. Následovala příprava na další ministerskou konferenci. (WTO, 2012)

8. ministerská konference, Ženeva

Další ministerská konference se konala od 15. – 17. prosince. Mimo jiné zde bylo schváleno přistoupení Ruské federace, Černé Hory a Samoy. (WTO, 2012)

Předseda reálně shrnul klíčové otázky vznesené v ministerských diskusích. Těmito otázkami bylo udržování otevřených trhů a nepodléhání protekcionismu; současné globální výzvy, jako je například změna klimatu, energetika, bezpečnost potravin, obchod a směnné kurzy, soutěže a investice, dále vypořádávání sporů, přístupy na trhy, regionální obchodní dohody, role Výboru pro obchod a rozvoj, „Aid for Trade“ (pomoc na podporu obchodu), rozšíření integrovaného rámce a poslední byla jednání v rámci agendy z Doha. (WTO, 2012)

Ministři obchodu přijali výjimku umožňující členům WTO preferenční zacházení ve službách dodávaných nejméně rozvinutým zemím. Ze 153 WTO členů je 31 nejméně rozvinutých. Tato úprava měla podpořit obchod v tomto odvětví a režim zásobování, což bylo v jejich zájmu. (WTO, 2012)

Také bylo přijato rozhodnutí o prominutí služeb nejméně rozvinutým zemím, následovalo dalších šest ujednání v různých oblastech činnosti, a to v rámci dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), elektronického obchodování, malých ekonomik a přechodného období pro nejméně rozvinuté země, přistoupení LDC a rozhodnutí týkající se mechanismu přezkoumávání obchodní politiky. Další práce měla být vykonána relevantními orgány WTO. (WTO, 2012)

4.4.12 Rok 2012

V tomto roce vyjednávači reagovali na předchozí neúspěšnou ministerskou konferenci, aby se pokusili konečně odstranit zablokování rozvojové agendy z Dohá, a to pokrokem v oblasti usnadnění obchodu, zemědělství a řešení sporů. Práci plánovali zintenzivnit v roce 2013, kdy se měla konat 9. ministerská konference na Bali. (WTO, 2013)

Ministři se po předchozím neúspěchu rozhodli dát nový impuls obchodním jednáním instruktáží vyjednávačů v Ženevě, aby prozkoumali různé přístupy. Zejména bylo řečeno, aby se snažili postupovat v oblastech, kde by mohlo být dosaženo pokroku a zároveň zintenzivnit úsilí k překonání slepé uličky v těch oblastech, kde zůstaly výrazné rozpory. To vše při respektování principů transparentnosti a začlenění. (WTO, 2013)

V souladu s těmito pokyny se práce ve vyjednávacích skupinách zaměřila na identifikované oblasti, které by mohly být dokončeny dříve než celá DDA. Práce začaly sice pomalým startem, ale pokračovaly rychlejším tempem v druhé polovině roku. (WTO, 2013)

Setkání Výboru pro obchodní jednání v prosinci 2012 bylo příležitostí posoudit práci vykonanou v každé oblasti jednání a zmapovat cestu vpřed v následujícím roce. Předsedové vedlejších orgánů TNC poskytli reporty o aktivitách ve svých výborech. Generální ředitel přidal své vlastní posouzení situace a pohled do budoucna a členové WTO měli příležitost vyjádřit své potřeby a očekávání v dalším roce. (WTO, 2013)

Setkání ukázalo povzbudivý vývoj, ačkoli pokrok nenastal plošně, byl zaznamenán v oblasti usnadnění obchodu, zemědělství a v řešení sporů. Touto zprávou přišla určitá naděje. Členové byli odhodláni dodat pozitivní výsledek na 9. ministerské konferenci na Bali. (WTO, 2013)

4.4.13 Rok 2013

Nejdůležitější událostí v tomto roce byla již výše zmiňovaná 9. ministerská konference. V dalším textu se autorka zaměřuje právě na ni.

9. ministerská konference, Bali

Konference, která se konala ve dnech 3. – 7. prosince a zúčastnilo se jí 159 členů, byla prohlášena konečně za úspěšnou. Ministři zde přijali tzv. „Bali balíček“ a řadu rozhodnutí, jejichž cílem bylo zjednodušení obchodu, poskytnutí rozvojovým zemím více možností pro zajištění bezpečnosti potravin, posilování obchodu nejméně rozvinutých zemí a pomoc rozvoji obecně. Také se stal novým členem Světové obchodní organizace Jemen. (WTO, 2014k)

Historické dosažení dohody samozřejmě obnovilo důvěru v mnohostranný obchodní systém. Příčiny úspěchu tohoto setkání spočívají zejména v tom, že se konečně podařilo uzavřít dohodu týkající se substantivních záležitostí. Mezi nejdůležitější přínosy patří zjednodušení celních procedur a soubor rozhodnutí týkající zajištění hlubší integrace nejméně rozvinutých zemí do mnohostranného systému obchodu. (ICC, 2013)

Velký význam má tzv. Dohoda o usnadňování obchodu, která je určena pro firmy z členských zemí WTO potýkající se s častými problémy při odbavování zboží na hranicích. Novinkou bude povinnost členů zveřejňovat nově zavedené celní předpisy, dále možnost firem vystavení si veškeré potřebné dokumentace na jednom místě a také upřednostnění elektronické komunikace. Díky těmto opatřením by se měly firmám snížit náklady. Změny nemohou samozřejmě nastat ihned. Rozvojovým zemím bude poskytnuta určitá časová lhůta k vypořádání se se všemi nově kladenými požadavky. Přínos je odhadován na 1 bilion USD při současném vygenerování cca 21 milionů pracovních míst ve světové ekonomice. Očekává se, že dojde ke snížení nákladů společností týkající se přeshraničních transakcí o 10 – 15 %. Úspora se očekává u podniků ve všech sektorech. (ICC, 2013)

Co se týče zemědělství, kritickou roli sehrál v závěru jednání návrh o potravinovém zabezpečení. Rozvojové země se snažily ochránit své zemědělské programy a vyspělé země naopak usilovaly o to, aby tyto programy nenarušily obchod. Co se týče Evropské unie, ta nechtěla ohrozit zájmy společné zemědělské politiky. Výsledkem je kompromis, který poskytuje programům čtyřletou ochranu a také vyhovuje potřebám evropského zemědělství. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2013)

Indie se postavila proti návrhu USA týkající se ukončení dotací potravin pro chudé. Indie totiž příští rok plánuje spustit potravinový program pro 800 milionů lidí, který by se s původním návrhem dohod vylučoval. Po zdlouhavých dohadech však indický ministr obchodu návrh překvapivě přijal. (IHNEED, 2013)

Další částí balíčku je soubor opatření, díky kterému by mělo dojít k usnadnění a urychlení zapojení se nejhudších členů WTO do systému. *„Jedná se o monitorovací mechanismus, který bude průběžně hodnotit, zda je této skupině zemí skutečně při implementaci jednotlivých dohod WTO poskytováno odpovídající zacházení, dále pravidla původu pro LDC's, odstranění domácích podpor týkající se obchodu s bavlnou a poskytnutí bezcelního a bezkvótového přístupu pro zboží pocházející z nejméně rozvinutých zemí na trhy vyspělých členů.“* (IHNEED, 2013)

Jedná se o dílčí, přesto cenný úspěch. Tímto posunem došlo spíše k odblokování Rozvojové agendy z Dohá, nikoli k jejímu uzavření. Důležité je, že si organizace uchovala svoji roli tvůrce pravidel světového obchodu, ačkoli při naplňování svého hlavního cíle, tj. odbourávání bariér, v tempu zaostává. Další jednání by měla pokračovat v dalším roce. (IHNEED, 2013)

4.5 Vývoj jednání Rozvojové agendy z Dohá v oblasti zemědělství

Hlavní náplní jednání v oblasti zemědělství mělo být výrazné zlepšení přístupu na trhy, omezení všech forem vývozních subvencí s cílem jejich postupného úplného odstranění a také výrazné zredukování vnitřních podpor narušujících obchod. Členové se také zavázali k tomu, že u všech projednávaných bodů zohlední zvláštní a diferencovaný přístup k rozvojovým zemím. (Evropský parlament, 2014)

Do 31. března 2003 měly být dle deklarace vypracované první obrysy pravidel, tzv. „modalit“ Členové se však do této doby nedokázali dohodnout, a tak byl termín pro dokončení těchto pravidel postupně odkládán. V roce 2003 a 2004 se konalo několik jednání na různých úrovních. Součástí byla i neúspěšná 5. ministerská konference v Cancúnu. (Ministerstvo zemědělství, 2013)

Hlavním důvodem neshody byly Singapurské otázky, tj. obchod a investice, politika hospodářské soutěže, transparentnost veřejných zakázek a usnadňování obchodních výměn. (Evropský parlament, 2014)

Jednání byla obnovena na začátku roku 2004. Výsledkem byla rámcová dohoda Generální rady vytvořena 1. srpna 2004 stanovující klíčové zásady pravidel obchodu. Tato dohoda odstranila z programu jednání tři z tzv. singapurských témat. (Evropský parlament, 2014)

Jednání o zemědělství jsou tak vedena především v rámci tzv. tří pilířů, tj. domácí podpora, přístup na trhy a vývozní soutěž. (Pražský studentský summit, 2012)

Domácí podpora

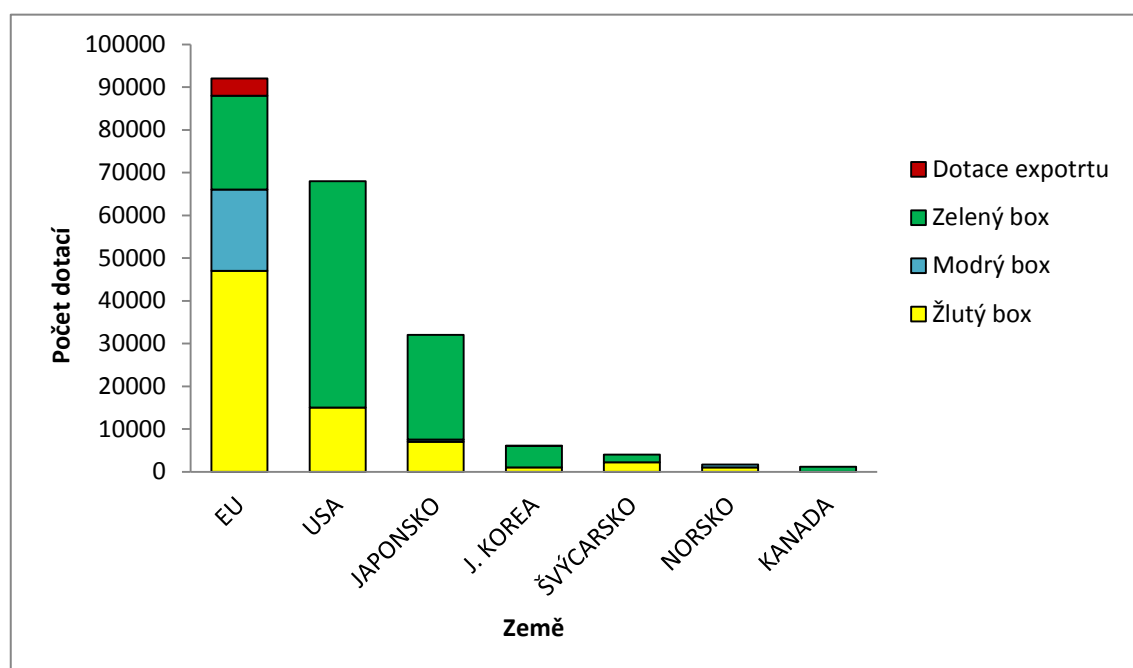
„Zatímco v oblasti průmyslu jsou domácí podpory zakázány, v zemědělství jsou s ohledem na specifický charakter v určitých případech připuštěny.“ Dotace zemědělské výroby jsou rozděleny na tři skupiny z hlediska jejich dopadu na obchod. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010)

První, tzv. **zelenou skupinu podpor (Green Box)**, tvoří podpory, které obchod narušují minimálně nebo vůbec. Jejich výše není žádným způsobem omezena. Patří sem například podpora výzkumu a školství, skladování potravinových zásob, pomoc v případě přírodní katastrofy, ale i péče o přírodní prostředí, programy na podporu infrastruktury, podpora zemědělství ve znevýhodněných oblastech a jiné. Cílem těchto subvencí je podpora zemědělců, nikoli produktů. Díky tomu nedochází k ovlivnění ceny nebo výše produkce. (Pražský studentský summit, 2012)

Do druhé, tzv. **modré skupiny podpor (Blue Box)**, jsou zahrnuty podpory, které sice podporují výrobu, ale musí zároveň splňovat podmínky snižování produkce. (Pražský studentský summit, 2012)

Třetí je tzv. **žlutá skupina podpor (Amber Box)** a patří sem nejškodlivější druhy podpor, které mají velký vliv na trh a produkci. Měřítkem je speciální indikátor, který se nazývá **celková agregovaná míra podpor (Total Aggregate Measurement of Support — AMS)**. Výchozí úroveň těchto podpor byla postupně snižována (celkem o 20 % u vyspělých zemí a o 13,3 % v rozvojových zemích). Také byla vytvořena výjimka „**de minimis**“, díky které byly závazky postupného snížení splněny. (Pražský studentský summit, 2012)

Graf č. 1: Počet dotací ve vybraných zemích k roku 2008

Zdroj: Vlastní zpracování (2014), podle údajů WTO, 2014l

Přístup na trhy

Jedná se o taková opatření, která ovlivňují možnost přístupu na trh členů WTO při pohybu přes hranice, tj. zejména cel a tzv. netarifních překážek. V rámci Uruguayského kola byla hlavním krokem tzv. tarifkace, tj. převod různých netarifních překážek obchodu na cla. Všechna cla zemědělských výrobků byla vázána a snižována. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010)

Současná jednání v rámci DDA předpokládají další podstatné zlepšení přístupu na trh. Snižování cel je prováděno pásmovým vzorcem, kde se vázaná cla roztřídí podle procentní výše do pásem. Každé pásmo má pak stanovené procentní snížení cla. Stávající negociace o DDA určitým způsobem vycházejí z návrhu tzv. modalit z roku 2008. Mělo by však také dojít ke stanovení maximálně přípustné hodnoty cla, tzv. capping, týkající se vázaných cel. Rozdíl mezi vázanými a používanými cly je u rozvinutých zemí převážně malý. Rozvojové země mají však vázaná cla častokrát i mnohonásobně vyšší, než používaná. To by mohlo znamenat, že ke snížení cel prakticky nikdy nedojde. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010)

Dále byla vytvořena kategorie citlivých výrobků (Sensitive Products), kde by mělo být snížení menší. Rozvojové země si navíc mohou v rámci DDA určit nějaké zvláštní výrobky (Special Products) s ještě citlivějším zacházením. Také by jim měl být k dispozici zvláštní ochranný mechanismus. Podmínky k němu však zatím nebyly dojednány. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010)

Hospodářská soutěž při vývozu

Tato oblast se zabývá odstraňováním exportních subvencí a s tím souvisejících opatření. DDA požaduje v budoucnu úplné zrušení nejen vývozních, ale i ostatních druhů podpory exportu. Toto je označováno jako úplný paralelismus. Týká se zvýhodněného exportního úvěrování (např. USA), zneužívání státních vývozních obchodních podniků k podpoře exportu (např. Nový Zéland, Austrálie, Kanada) nebo možné zneužívání potravinové pomoci (zejména USA). Dosažení cíle DDA v oblasti vývozní soutěže, tedy odstranění všech forem podpory vývozu, bylo stanoveno na rok 2013. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010)

Neshody mezi členy se podařilo zmírnit na 4. konferenci ministrů WTO v Hongkongu v roce 2005. Zde se členové dohodli na následujících aspektech (Ministerstvo zemědělství, 2013):

- Termín dokončení jednání o modalitách byl stanoven do konce roku 2006.
- V zemědělství bylo stanoveno zrušení všech forem dotování vývozu do konce roku 2013.
- Došlo k rozdělení členů WTO do 3 pásem pro snižování domácích subvencí.
- Od roku 2008 bude umožněn bezcelní a bezkvótvý přístup na trhy pro zboží pocházející z nejméně rozvinutých zemí státy vyspělými a některými rozvojovými zeměmi. Týká se 97% všech jejich produktů.
- Do konce roku 2006 rozvinuté země zruší všechny způsoby podpory vývozu bavlny a urychlí bezproblémový přístup na svůj trh pro bavlnu z nejméně rozvinutých zemí.

V letech 2006 a 2007 pokračovala jednání s různou intenzitou. V roce 2007 byl cirkulován první návrh textu modalit v zemědělství, který představoval základ pro další fázi jednání. (Ministerstvo zemědělství, 2013)

V roce 2008 byl předložen zrevidovaný návrh modalit, jako určitý nástin dohody, které mělo být dosaženo v následujícím roce v Ženevě. Nazýval se „červencový balíček“ a podrobně se věnuje všem 3 pilířům jednání (oblasti přístupu na trh, vývozní soutěži a domácím podporám). Obsahuje však i celou řadu nevyjasněných pasáží. (Evropský parlament, 2014)

Rozdílné názory byly nesmiřitelné, a tak rozpory v souvislosti se zvláštním ochranným mechanismem pro rozvojové země nebyly překonány. Rozpor vznikl v podstatě mezi zeměmi, v čele s USA, které chtěly, aby byla dodatečná cla zavedena až v případě výrazného zvýšení dovozu, a zeměmi, v čele s Indií a Čínou, které chtěly tuto hodnotu nižší z důvodu snazšího použití zvláštního ochranného mechanismu. K jednání týkající se bavlny vůbec nedošlo. (Evropský parlament, 2014)

V dalších letech pokračovala celá řada dalších jednání v různých formátech, včetně ministerských konferencí. Na 8. ministerské konferenci roku 2011 se členové snažili překonat patovou situaci. Změnili proto způsob jednání a rozhodli se vybrat pouze ty otázky, u nichž by mohlo dojít k dohodě rychleji než u ostatních. Zbývající část balíčku jednacího kola z Dohá byla odsunuta na později. (Evropský parlament, 2014)

Na poslední ministerské konferenci, konající se v roce 2013 na Bali, byla přijata například následující rozhodnutí (Evropský parlament, 2014):

- *„Posílení všeobecných služeb přidáním několika programů souvisejících s pozemkovou reformou a se zajištěním prostředků obživy ve venkovském prostředí.“*
- *„Zavedení dočasných nástrojů týkajících se držení veřejných zásob pro účely zajištění potravin v rozvojových zemích, a to tak, aby byly z právního hlediska nenapadnutelné.“* Toto řešení je pouze dočasné a bude platit do té doby, dokud nebude přijato na další ministerské konferenci trvalé.
- Přiznání nižšího cla u určitého objemu produktů.
- Prohlášení týkající se vývozních subvencí, kde je stanoveno, že členové se zasadí o to, aby bylo dosaženo pokroku při odstraňování jejich veškerých forem.
- Zlepšení přístupu na trh u produktů z bavlny původem z nejméně rozvinutých zemí a podpora jejich rozvoje produkce

Určitého pokroku bylo v této oblasti zajisté dosaženo, avšak stále zde přetrvávají rozpory, které brzdí další vývoj a především uzavření Rozvojové agendy z Dohá.

5. Přínosy členství ve Světové obchodní organizaci a zhodnocení její činnosti

5.1 Prospěch plynoucí z členství ve WTO

Světová obchodní organizace uvádí na svých webových stránkách 10 výhod členství (WTO, 2008b).

- I. **Pomáhá udržet mír.** Mír je částečně výsledkem dvou nejzákladnějších principů obchodního systému, tj. pomoc plynulému obchodu a poskytování zemím konstruktivní a spravedlivé řešení sporů týkající se obchodních otázek. Výsledkem je mezinárodní důvěra a spolupráce, která tento systém vytváří a posiluje.
- II. **Umožňuje konstruktivní řešení sporů.** Tím, že obchod stále více expanduje, co se týče počtu obchodovaných výrobků a společností, které s nimi obchodují, je zde větší šance vzniku určitého sporu. WTO pomáhá řešit tyto spory v klidu a konstruktivně.
- III. **Usnadňuje zemím práci díky systému, který je založen na pravidlech, nikoli na moci.** Organizace snižuje nerovnosti mezi zeměmi a tím dává těm menším větší hlas a také díky pravomoci WTO v této oblasti jim usnadní práci při projednávání každé obchodní dohody se spoustou obchodních partnerů.
- IV. **Snižuje náklady na bydlení díky volnějšímu obchodu.** Všechny ceny, které lidé platí za jídlo, oblečení a za všechny ostatní potřeby, jsou ovlivněny právě obchodní politikou dané země.
- V. **Poskytuje spotřebitelům větší výběr produktů.** Země mohou importovat celou škálu produktů, jako je např. sezónní ovoce a zelenina, potraviny, oblečení, květiny, knihy, hudba a další nepřeberné množství spotřebního zboží.
- VI. **Zvyšuje příjmy.** Snižování překážek obchodu umožňuje jeho růst, což zvyšuje příjmy, a to jak státní, tak osobní.

- VII. **Stimuluje hospodářský růst, což způsobuje vyšší zaměstnanost.** Toto téma je rozporuplné. Existují prokazatelné důkazy, že obchod obecně podporuje hospodářský růst, a že tím pádem tento růst znamená více pracovních příležitostí. Pravdou je ovšem také to, že některá pracovní místa jsou při rozšíření obchodu ztraceny. Za prvé zde existují totiž také jiné faktory. Například technologický pokrok má silný vliv na zaměstnanost a produktivitu, avšak ve prospěch některých pracovních míst poškozuje jiná. Za druhé, i když obchod jasně posiluje národní důchod, není vždy vložen do nové zaměstnanosti pro pracovníky, kteří ztratili práci v důsledku hospodářské soutěže z dovozu. V každé zemi je to ovšem jinak.
- VIII. **Nastavuje základní principy tak, aby byl systém ekonomicky výhodnější a došlo ke snížení nákladů.** Principy zakotvené v systému WTO zjednodušují společnost přímo zapojených do obchodu či výrobcům zboží a služeb podnikání. Tyto principy jsou již uvedeny výše.
- IX. **Chrání zájmy členských vlád.** Systém GATT – WTO, který vznikl v druhé polovině 20. století, poskytuje vládám vyváženější pohled na obchodní politiku. Vlády jsou lépe chráněny proti lobbingu úzkých zájmových skupin se zaměřením na kompromisy. Pokud během jednání WTO budou skupiny lobby vytvářet tlak, vláda může ochranný tlak odmítnout a argumentovat tím, že požaduje dohodu, která bude mít širší pokrytí a bude přínosem pro všechny sektory. Vlády toho využívají velmi často.
- X. **Podporuje dobrou vládu.** WTO stanovuje spoustu pravidel týkající se liberalizace obchodu a nelze je zvrátit. Díky nim nehrozí nerozumná rozhodnutí představitelů vlád, kteří se k nim zavázali. Pro podniky to znamená větší jistotu a jasná pravidla obchodních podmínek.

Autorka považuje za největší výhody **posílení domácí politiky a institucí pro fungování mezinárodního obchodu, tj. vývoz a dovoz zboží a služeb**. Za další přínos považuje to, že země mají v klidu a bezpečí **přístup na trhy**. Existují dva hlavní rozměry přístupu na trhy. Prvním je trvalé a bezpodmínečné začlenění země do „doložky nejvyšších výhod“ (Most-favored-nation, MFN), které přichází automaticky se vstupem země do WTO. Ekonomikám, které nejsou členy WTO bylo dobrovolně uděleno hlavními obchodními partnery zacházení v rámci doložky nejvyšších výhod, toto řešení je však dočasné a je omezeno určitými faktory. Druhým je jasný důkaz, že výskyt antidumpingových opatření je mnohem vyšší proti nečlenům WTO než členům. Třetím užitek je dle autorčina názoru **přístup k mechanismu pro řešení sporů týkající se obchodních otázek**. Možnost řešit spory tímto způsobem je důležitý potencionální přínos pro členy, jelikož mnoho z nich jsou malými a silně závislými zeměmi na mezinárodním obchodu. (Hoekman, Mattoo, English, 2002).

5.2 Zhodnocení činnosti WTO

Katarské kolo jednání, jinak nazýváno jako Rozvojová agenda z Dohá, bylo zahájeno v roce 2001, ale dosud však nebylo uzavřeno. Během těchto 13 let jednání bylo dosaženo několika významných rozhodnutí, která byla stanovena v pracovním programu agendy, avšak členové nedokázali dosáhnout shody ve všech předurčených oblastech, a to i přesto, že se hlavní body programu v průběhu let měnily a výrazně zužovaly na takové, ve kterých lze dosáhnout s největší pravděpodobností shody.

Za významné mezníky v jednáních autorka považuje roky 2001, 2003, 2004, 2009, 2011 a zejména rok 2013, kdy byla ministerská konference konající se na Bali prohlášena konečně za úspěšnou.

V roce 2001 došlo k samotnému zahájení Rozvojové agendy z Dohá a k definitivnímu vymezení hlavních cílů DDA. Ministři také schválili výjimku pro Evropskou unii týkající se nediskriminace závazků v rámci WTO s cílem udělit preferenční tarif produktům ze zemí Afriky, Karibiku a Tichomoří. Dalším rozhodnutím byla výjimka udělena EU umožňující samostatnou kvótu pro vývoz banánů do těchto zemí do konce roku 2005. Kolo však uzavřeno nebylo, a to zejména díky nedůvěře rozvojových a nejméně rozvinutých zemí. Rok 2002 nebyl z hlediska dosažených výsledků nijak významný. V roce 2003 se konala další ministerská konference v Cancúnu. Ta byla ovšem prohlášena za neúspěšnou, jelikož nedošlo k žádnému posunu v jednání. Hlavním důvodem byly rozdílné názory rozvinutých a rozvojových zemí. Za jediný úspěch této konference by se dalo považovat vytvoření skupiny rozvojových zemí G-20, která má tak větší šanci hájit své zájmy před vyspělými zeměmi. Rok 2004 byl významný díky vytvoření tzv. červencového balíčku. Nejdůležitější posun byl zaznamenán v oblasti zemědělství. Zde mělo dojít k postupnému zrušení vývozních subvencí a k redukci dalších forem vývozní pomoci, např. exportních úvěrů. Dále by měla být zredukována AMS (agregovaná míra podpor). Také došlo k úpravě Singapurských otázek. V roce 2005 se v Hongkongu konala další ministerská konference, jejíž výsledek byl vyvážen ve prospěch rozvojových zemí a znovu se tak ukázalo, že jejich zájmy jsou středem jednání. Co se týče DDA, nedošlo bohužel k žádnému významnému posunu. Rok 2006 byl pro agendu kritický. Jednání zkolabovala opět v oblasti zemědělství v otázkách liberalizace zemědělského obchodu, a to zejména díky neústupnosti USA týkající se snížení podpor do zemědělství. V červenci tohoto roku oznámil generální ředitel členům úplné přerušení veškerých jednání a práce negociačních orgánů, a to bez udání termínu obnovení. Jednání pokračovala na začátku roku 2007. Jednalo se o oblastech, jako jsou např. modality nebo usnadňování obchodu, konsensu však dosaženo nebylo. Důvodem byly neustálé rozpory mezi rozvojovými a rozvinutými zeměmi v rozhodujících oblastech, kterými jsou zemědělství a obchod s průmyslovými výrobky. V roce 2008 nebylo dosaženo žádné shody.

V roce 2009 se v Ženevě konala další ministerská konference. Ministři se sešli až po čtyřech letech, ačkoli dle Dohody o zřízení WTO by se měly ministerské konference konat každé dva roky. Důvodem byl neuspokojivý vývoj v jednáních DDA. Na tomto setkání došlo pouze k opětovnému vymezení cílů, namísto reálných rozhodnutí. Původním plánem bylo uzavření rozvojové agendy v roce 2010, k čemuž nedošlo. V roce 2011 představil předseda TNC členům tzv. velikonoční balíček. Jeho součástí jsou například texty týkající se přístupů na trh a regulačních oblastí. Oblastí, kde byl rozdíl nejvíce patrný, byl přístup na trh průmyslových výrobků. Právě průmyslové výrobky byly hlavním problémem blokujícím vývoj. V tomto roce se v Ženevě konala také další ministerská konference, kde bylo schváleno několik rozhodnutí týkající se služeb, například preferenční zacházení ve službách dodávaných nejméně rozvinutým zemím. Rok 2012 zaznamenal jistý pokrok v oblastech usnadnění obchodu, zemědělství a řešení sporů. Jak již bylo zmíněno výše, nejdůležitějším rokem pro rozvojovou agendu byl právě rok 2013, kdy se na Bali konala dosud poslední, 9. ministerská konference. Ministři zde přijali tzv. Bali balíček a řadu rozhodnutí, jejichž cílem bylo zjednodušení obchodu, poskytnutí rozvojovým zemím více možností pro zajištění bezpečnosti potravin, posilování obchodu nejméně rozvinutých zemí a pomoc rozvoji obecně. Příkladem je velmi důležitá Dohoda o usnadňování obchodu, která stanovila firmám z členských zemí WTO potýkajících se s častými problémy při odbavování zboží na hranicích nové podmínky.

Dosažení dohody obnovilo důvěru ve Světovou obchodní organizaci. Ačkoli k úplnému uzavření DDA nedošlo, díky této konferenci byl zaznamenán velký posun v jednáních, který by tak mohl vést k brzkému uzavření katarského kola jednání.

6. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zmapovat vývoj tzv. Rozvojové agendy z Dohá, která byla zahájena na 4. ministerské konferenci, popsat dosavadní průběh jednání a charakterizovat předměty sporu, které brání jejímu uzavření.

Světová obchodní organizace je instituce, která nastavuje pravidla mezinárodního obchodu a kontroluje jejich dodržování. Tato funkce je však ne vždy úplně snadná. Příkladem je průběh jednání v posledních třinácti letech, tedy od roku 2001 do současnosti.

V roce 2001 bylo zahájeno kolo jednání v Dohá, které dosud nebylo ukončeno. Také došlo ke stanovení cílů DDA, které se však později ukázaly jako příliš ambiciózní. V dalších letech pak byly postupně upravovány. Ministerská konference v Cancúnu, konající se v roce 2003, byla prohlášena opět za neúspěšnou. Jediným kladným výsledkem bylo vytvoření skupiny rozvojových zemí G-20, které tak mohou lépe hájit své zájmy. Dalším důležitým mezníkem se stal rok 2004, kdy došlo k vytvoření tzv. červencového balíčku, kde byl zaznamenán určitý posun v oblasti zemědělství. Rok 2005 byl ve znamení další ministerské konference, která se konala v Hongkongu. Žádné významné rozhodnutí však tato konference nepřinesla. V roce 2006 došlo díky dalšímu zkolabování jednání k úplnému přerušení veškerých negociací. Datum obnovení DDA nebyl stanoven. Jednání pokračovala i v letech 2007 a 2008, avšak bez úspěchu. V roce 2009 se v Ženevě konala po čtyřleté pauze další ministerská konference. Tato pauza vývoji DDA vůbec nepomohla, a to o to více díky probíhající finanční krizi. Původně bylo naplánováno uzavření rozvojové agendy na rok 2010, což nebylo dodrženo. V roce 2011 vznikl tzv. velikonoční balíček. Jeho součástí jsou například texty týkající se přístupů na trh a regulačních oblastí. V tomto roce v Ženevě proběhla také další ministerská konference, kde bylo schváleno několik rozhodnutí týkající se služeb. Klíčovým rokem pro rozvojovou agendu byl rok 2013, kdy se na Bali konala dosud poslední, 9. ministerská konference. Ministři zde přijali tzv. Bali balíček obsahující řadu důležitých rozhodnutí.

Současnou situaci ve WTO je možné hodnotit jako patovou. Členské státy WTO se nejsou schopny dohodnout a rozvojové země mají mnohem větší vyjednávací potenciál. Stanovení příliš vysokých cílů současnému kolu jednání k dosažení shody také příliš nenapomáhá. Díky této situaci ztrácí WTO důvěryhodnost a nabízí se otázky týkající se její samotné budoucnosti.

Rozvojová agenda z Dohy je zaměřena na zájmy rozvojových a nejméně rozvinutých zemí. Právě tyto země nejvíce blokují vývoj v jednání, a to hlavně díky velkým názorovým a ekonomickým rozdílům mezi nimi a vyspělými zeměmi. Nejrozporuplnější oblastí je zemědělství. Otázkou tedy zůstává, jak upravit pravidla světového obchodu, aby z něj mohly rozvojové země profitovat. Pro ně je samozřejmě nejdůležitější právě zemědělství. Další příčinou neúspěchu je zajisté institucionální rámec WTO, který kupříkladu vyžaduje pro schválení rozhodnutí úplný konsensus členů. Otázkou zůstává, jestli by neměly být tyto pravidla upraveny. Problémem je také vzájemné podmiňování souhlasů zemí. Příkladem je to, že někteří členové jsou ochotni připustit jednání v zemědělství pouze tehdy, jestliže pokročí také jednání o liberalizaci přístupu na trh v průmyslových výrobcích a službách. Další podmiňují odstranění zemědělských podpor přístupem na trh se zemědělskými výrobky, jiní navrhují snížení průmyslových tarifů, jen pokud jim bude vyhovovat liberalizace přístupu na trh v zemědělství a další podmiňují liberalizaci průmyslových tarifů dohodou o speciálních výrobcích a zvláštních ochranných mechanismech pro rozvojové země. Toto vzájemné podmiňování rozhodnutí se zdá být začarovaným kruhem v jednáních.

S ohledem na přetrvávající rozpory mezi členy otázkou zůstává, kdy se podaří poslední dohodu z Bali formalizovat, plně aplikovat, a jestli pak bude moci být celé jednací kolo z Dohy v brzké době ukončeno.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka č. 1: Jednání v rámci dohody GATT	10
Tabulka č. 2: Vyjednávací orgány	26
Tabulka č. 3: Seznam členů	77
Graf č. 1: Počet dotací ve vybraných zemích k roku 2008	51
Obrázek č. 1: Logo WTO.....	14
Obrázek č. 2: Organizační struktura WTO	18
Obrázek č. 3: Dohoda o zřízení světové obchodní organizace	73
Obrázek č. 4: Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace	74
Obrázek č. 5: Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace	75
Obrázek č. 6: Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace	76

Seznam použitých zkratk

AKT	Země Afriky, Karibiku a Tichomoří
AMS	Aggregate Measurement of Support (Agregovaná míra podpor)
DDA	Doha Development Agenda (Rozvojová agenda z Dohá)
EU	Evropská unie
G-20	Skupina 23 rozvojových zemí vytvořená v rámci WTO
G-6	Skupina zemí vytvořená v rámci WTO (USA, EU, Japonsko, Indie, Brazílie, Austrálie)
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade (Všeobecná dohoda o clech a obchodu)
ITO	International trade organization (Mezinárodní obchodní organizace)
LDC's	Least developed countries (Nejméně rozvinuté země)
MDG's	Millennium Development Goals (Rozvojové cíle tisíciletí)
MFN	Most favoured nation (Doložka nejvyšších výhod)
NAMA	Non-Agricultural Market Access (Přístup na nezemědělské trhy)
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OSN	Organizace spojených národů
TNC	Trade Negotiations Committee (Výbor pro obchodní jednání)
TRIPS	Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (Obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví)
USA	United States (Spojené státy americké)
USD	Americký dolar
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

HOEKMAN, Bernard., MATTOO, Aaditya., ENGLISH Philip. *Development, trade and the WTO*. Washington, D.C.: The World Bank, 2002, 672 s. ISBN 0-8213-4997-X.

ŠRONĚK, Ivan. *Světová obchodní organizace*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999, 69 s. ISBN 80-7079-838-6.

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Aktuální otázky mezinárodního obchodu*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2001, 61 s. ISBN 80-245-0210-0.

Elektronické zdroje

EUR-LEX: *Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace*. [online] Úřední věstník, 2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1398074321220&uri=CELEX:21994A1223\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1398074321220&uri=CELEX:21994A1223(01))>

Evropský parlament: *Jednací kolo z Dohá a zemědělství*. [online] Evropský parlament, 2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.2.8.html>

ICC: *ICC oceňuje dohodu z Bali*. [online] ICC, 9.12.2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <<http://www.icc-cr.cz/cs/o-icc/media/icc-ocenuje-dohodu-z-bali>>

IHNED. *Historický milník: WTO poprvé schválila globální dohodu. Má výrazně pomoci českým exportérům*. [online] IHNED, 07.12.2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <<http://byznys.ihned.cz/zpravodajstvi/c1-61413360-historicky-milnik-wto-poprve-schvalila-globalni-dohodu-ma-vyrazne-pomoci-ceskym-exporterum>>

INPEG: *Informace o průběhu a výsledcích III. Konference ministrů členských států Světové obchodní organizace*. [online] INPEG, 2000 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <<http://inpeg.ecn.cz/frames/wto/seattle.html>>

Ministerstvo financí ČR: *Světová obchodní organizace*. [online] Ministerstvo financí, 1.6.2005 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/spoluprace-s-institucemi/2005/wto-svetova-obchodni-organizace-11633>>

Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Bilion dolarů pro světovou ekonomiku. Konference ministrů WTO skončila úspěchem*. [online] Ministerstvo průmyslu a obchodu, 10.12.2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <<http://www.mpo.cz/dokument145324.html>>

Ministerstvo průmyslu a obchodu: *Zemědělství ve WTO*. [online] Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <<http://www.mpo.cz/dokument43614.html>>

Ministerstvo zahraničních věcí. *Světová obchodní organizace*. [online] Ministerstvo zahraničních věcí, 2008 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/wto_svetova_obchodni_organizace/>

Ministerstvo zahraničních věcí. *VII. Ministerská konference WTO*. [online] Ministerstvo zahraničních věcí, 9.12.2009 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/mission.geneva/cz/archiv/vii_ministerska_konference_wto.html>

Ministerstvo zemědělství: *Rozvojový program z Dohá (DDA) – dosavadní vývoj jednání v oblasti zemědělství a významné mezníky*. [online] Ministerstvo zemědělství, 2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/mezinarodni-organizace/rozvojovy-program-z-doha-dda-dosavadni.html>>

MYDLÁŘ, Aleš. *Reparát za Seattle*. [online] EURO, 12.10.2001 [cit. 2014-03-22]
Dostupné z: <<http://euro.e15.cz/reparat-za-seattle-813719>>

Pražský studentský summit. *Background report: Světová obchodní organizace* [online]
Praha: Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XIII. ročníku Pražského modelu
OSN, 2009 [cit. 2014-03-30]. Dostupné
z: <<http://www.studentsummit.cz/cs/Dokumenty-333.htm>>

Pražský studentský summit. *WTO: Domácí a exportní podpory v zemědělství*. [online]
Praha: Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XVIII. ročníku Pražského
studentského summitu., 2012 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z:
<[http://www.studentsummit.cz/data/1352501266452WTO_Domaci-a-exportni-podpory-
v-zemedelstvi.pdf](http://www.studentsummit.cz/data/1352501266452WTO_Domaci-a-exportni-podpory-v-zemedelstvi.pdf)>

STEVENS, Christopher. *Po Hongkongu – Jaká je budoucnost obchodních jednání?*
[online] Rozvojovka, 25.01.2006 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z:
<[http://www.rozvojovka.cz/analyzy/8-po-hongkongu-jaka-je-budoucnost-obchodnich-
jednani.htm](http://www.rozvojovka.cz/analyzy/8-po-hongkongu-jaka-je-budoucnost-obchodnich-jednani.htm)>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Jednání o mezinárodním obchodu se točí dokola*. [online]
Britské listy, 30.01.2007 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z:
<<http://www.blisty.cz/art/32591.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Konference ministrů WTO: Rozvoj jako priorita*. [online]
Britské listy, 16.12.2005e [cit. 2014-03-24]. Dostupné z:
<<http://www.blisty.cz/art/26162.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Světová obchodní organizace nepřekročila svůj stín*. [online]
Britské listy, 02.07.2006a [cit. 2014-03-24]. Dostupné z:
<<http://www.blisty.cz/art/29232.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Světová obchodní organizace: Reálné nebo příliš smělé cíle?* [online] Britské listy, 14.02.2005a [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <<http://www.blisty.cz/art/21997.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *WTO: Hra na jistotu.* [online] Britské listy, 03.12.2005d [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <<http://www.blisty.cz/art/26003.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *WTO: Jak hluboko bude nutno snížit očekávání?* [online] Britské listy, 15.07.2005b [cit. 2014-03-22]. Dostupné z: <<http://www.blisty.cz/art/24125.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *WTO: Konec jednání o liberalizaci v nedohlednu.* [online] Britské listy, 31.07.2008 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <<http://www.blisty.cz/art/41859.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *WTO: Přehodnotit, zpřesnit, snížit.* [online] Britské listy, 11.11.2005c [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <<http://www.blisty.cz/art/25718.html>>

ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *WTO: Přerušování obchodních jednání potvrzeno – odklad na neurčito.* [online] Britské listy, 28.07.2006b [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <<http://www.blisty.cz/art/29558.html>>

WTO. *Members and Observers.* [online] WTO, 2014c [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <http://wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm>

WTO. *Ministrial conferences.* [online] WTO, 2014d [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <http://wto.org/english/thewto_e/minist_e/minist_e.htm>

WTO. *The GATT years: from Havana to Marrakesh.* [online] WTO, 2014a [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/fact4_e.htm>

WTO: *About WTO*. [online] WTO, 2014b [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: <http://www.wto.org/english/thewto_e/thewto_e.htm>

WTO: *Annual Report 2002*. [online] Geneva: WTO, 2002 [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep02_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2003*. [online] Geneva: WTO, 2003 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep03_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2004*. [online] Geneva: WTO, 2004 [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep03_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2006*. [online] Geneva: WTO, 2006 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep06_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2008*. [online] Geneva: WTO, 2008a [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep08_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2009*. [online] Geneva: WTO, 2009 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep09_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2010*. [online] Geneva: WTO, 2010 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep10_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2011*. [online] Geneva: WTO, 2011 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep11_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2012*. [online] Geneva: WTO, 2012 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep12_e.pdf>

WTO: *Annual Report 2013*. [online] Geneva: WTO, 2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep13_e.pdf>

WTO: *Ninth WTO Ministerial Conference* [online] WTO, 2014k [cit. 2014-03-28]. Dostupné z: <<https://mc9.wto.org/>>

WTO: *Overview of the WTO Secretariat*. [online] WTO, 2014f [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.wto.org/english/thewto_e/secret_e/intro_e.htm>

WTO: *STATISTICS: International trade and market access data* [online] WTO, 2014l [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_e.htm>

WTO: *The Doha agenda*. [online] WTO, 2014h [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/doha1_e.htm>

WTO: *The July 2004 package*. [online] WTO, 2014j [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.wto.org/English/tratop_e/dda_e/dda_package_july04_e.htm>

WTO: *The Trade Negotiations Committee*. [online] WTO, 2014i [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.wto.org/english/tratop_e/dda_e/tnc_e.htm>

WTO: *WTO organization chart*. [online] WTO, 2014e [cit. 2014-03-30]. Dostupné z: <http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org2_e.htm>

WTO: *WTO Secretariat budget for 2013*. [online] WTO, 2014g [cit. 2014-03-31].
Dostupné z: <http://www.wto.org/english/thewto_e/secre_e/budget_e.htm>

WTO: *10 benefits of the WTO trading system* [online] WTO, 2008b [cit. 2014-04-02].
Dostupné z: <http://www.wto.org/english/res_e/doload_e/10b_e.pdf>

Seznam příloh

Příloha A: Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace

Příloha B: Seznam členů Světové obchodní organizace

Příloha A: Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace

Obrázek č. 3: Dohoda o zřízení světové obchodní organizace

1 č. 21	CS	Úřední věstník Evropské unie	83
uskutečňování jejich cílů a bude rovněž sloužit jako rámec pro prosazení, správu a působení Vícestranných obchodních dohod, a			
2. WTO bude mítsem pro jednání mezi svými Členy o jejich mnohostranných obchodních vztazích, výkresích se odězk upravených dohodami uvedenými v přílohách této Dohody. WTO bude rovněž sloužit jako rámec pro jednání mezi svými Členy vzhledem k jejich mnohostranným obchodním vztahům a vzhledem k rámci k uplatňování výsledků těchto jednání podle této, jak rozhodne, Konference ministrů.			
3. WTO bude spravovat Újednání o pravidlech a řízení při řešení sporů (dále uváděné jako „Újednání o řešení sporů“ nebo „DSU“), které je uvedeno v příloze 2 této Dohody.			
4. WTO bude spravovat Mechanismus přezkoumávání obchodní politiky (dále uváděný jako „TPRM“), uvedený v příloze 3 této Dohody.			
5. Se zřetelem na věk propojenosti při vytvoření světové hospodářské politiky bude WTO, buďcelí to vhodné, spolupracovat s Mezinárodním měnovým fondem a Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj a jejich příslušnými institucemi.			
6. Bude usazena Konference ministrů, oděné ze zástupců všech Členů, která se bude scházet nejméně jednou za dva roky. Konference ministrů bude vykonávat funkce WTO a přijme k tomu účelu nezbytná opatření. Konference ministrů bude oprávněna přijímat rozhodnutí ve všech otázkách, vztahujících se ke všem právním výkladům, interpretacím, změnám a doplňkům této Dohody, a to podle zříděných ustanovení, v kterých se přijímají rozhodnutí, které jsou uvedeny v této Dohodě a v přílohách Mnohostranné obchodní dohody.			
7. Bude usazena Generální rada, složená ze zástupců všech Členů, která se bude scházet podle potřeby. V období mezi zasedáními Konference ministrů budou její funkce vykonávat Generální rada, Generální rada, dále vykonávat funkce, které jsou uvedeny v této Dohodě a v přílohách Mnohostranné obchodní dohody.			
8. Generální rada se bude podle potřeby scházet, aby vykonávala funkce Orgánu pro řešení sporů, uvedeného v Újednání o řešení			

1 č. 21	CS	Úřední věstník Evropské unie	11 č. 21
21.9943/23/003			L 336/2
23.12.1994			
DOHODA O ZŘÍZENÍ SVĚTOVÉ OBCHODNÍ ORGANIZACE			
Strany této Dohody,			
uzavřely, že by jejich vztahy v obchodě a ekonomické oblasti měly být usnadněny na základě řízení řízení, obchodních dohod, záměrů a výřků a stále rozvíjet rovněž realitního dohledu a sledování politiky na na zveřejnění výroby a obchodu službami a službami, což umožní optimalizaci vztahů v souladu s cílem trvalého rozvoje, nájice v úmyslu zřetelně odlišovat a zachránit životní prostředí a rozvíjet prostředky k tomu včetně tak, aby to bylo shodné s jejich potřebami a zájmy, vzhledem k k různým úrovním ekonomického rozvoje,			
uzavřely dále, že je nutné vyvojit rozhodné úsilí k tomu, aby si rozvoje země a zvláště ty nejmenší rozvíjet mezi nimi, zajistily posil a růstu mezinárodního obchodu, který odpovídá potřebě jejich ekonomického rozvoje,			
volny právní rámec k realizaci těchto cílů uzavření dohod, které budou, na základě reciprocity a vzájemných výhod, zajišťovat a rozvíjet přímé a nepřímé obchodu a na odstranění diskriminačního zachzení v mezinárodních obchodních vztazích,			
rozvolny výroby komplexní, životaschopnější a trvalější mnohostranný obchodní systém, zahrnující Vícestrannou dohodu o dtech a obchodu, výsledky snah o liberalizaci obchodu dosažené v minulosti a všechny výsledky Uruguayského kola mnohostranných obchodních jednání,			
odhodlaly zachovávat základní principy a podvolovat uskutečňování cílů, které rozvíjejí tento mnohostranný obchodní systém,			
DOHODLY SE TAKTO:			
Článek I			
Zřízení Organizace			
Článek II			
Oblast působnosti WTO			
Tímto se zřizuje Světová obchodní organizace (dále uváděná jako WTO)			
1. WTO bude společným institucionálním rámcem pro řešení obchodních vztahů mezi svými Členy, pokud jde o otázky spojené s právními ustanoveními právními nástroji, zahrnujícími do příloh této Dohody.			
2. Dohody o související, například, zahrnující do příloh 1, 2 a 3 dále uváděné jako „Mnohostranné obchodní dohody“, které nedlouho součástí této Dohody a jsou závazné pro všechny Členy.			

Obrázek č. 4: Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace

84	[CS]	Úřední věstník Evropské unie	11. srp. 21	[CS]	Úřední věstník Evropské unie	85
<p>Článek V</p> <p>Vztahy k ostatním organizacím</p> <p>1. Generální rada uzavře vhodná ujednání o účinné spolupráci s jinými mezvládními organizacemi, které vyvíjejí činnost, vztahující se k činnosti WTO.</p> <p>2. Generální rada bude moci uzavřít vhodná ujednání o konzultacích a spolupráci s nevládními organizacemi, zabytými činností se otázkami, které se vztahují k otázkám těsným WTO.</p>	<p>2. Konference ministrů a Generální rada budou mít výhradní právo činit výklad této Dohody a Mnohostranných obchodních dohod. Pokud bude předloženo stanovisko k výkladu, které není v souladu s tímto výkladem, bude předloženo stanovisko k výkladu, které je v souladu s tímto výkladem. Toto ustanovení nebude použito způsobem, který by mohl narušit ustanovení článku K, vztahující se ke změnám a doplňkům.</p>	<p>2. Konference ministrů a Generální rada budou mít výhradní právo činit výklad této Dohody a Mnohostranných obchodních dohod. Pokud bude předloženo stanovisko k výkladu, které není v souladu s tímto výkladem, bude předloženo stanovisko k výkladu, které je v souladu s tímto výkladem. Toto ustanovení nebude použito způsobem, který by mohl narušit ustanovení článku K, vztahující se ke změnám a doplňkům.</p>	<p>Článek VIII</p> <p>Status WTO</p> <p>1. WTO bude právníčkou osobou a každý z jejích členů jí poskytne právní způsobilost nezbytnou k výkonu jejích funkcí.</p> <p>2. Každý z členů poskytne WTO takové výsady a imunity, které budou nezbytné k výkonu jejích funkcí.</p> <p>3. Každý člen WTO bude moci uzavřít dohodu o zřízení WTO jakožto výsady a imunity, které budou nezbytné k výkonu jejích funkcí, souvisejících s WTO.</p>	<p>Článek VII</p> <p>Rozpočet a příspěvky</p> <p>1. Generální ředitel předloží Výboru pro rozpočet, finance a správu návrh rozpočtu a výroční finanční zprávu WTO. Výbor pro rozpočet, finance a správu posoudí návrh rozpočtu a zprávu v této odvětví doplní Generální radu. Rozpočet bude předložen schválení Generální radou.</p> <p>2. Výbor pro rozpočet, finance a správu navrhne Generální radě finanční řád, který zahrne ustanovení, určující:</p>	<p>3. Za výjimečných okolností bude moci Konference ministrů rozhodnout o zproštění členu některého ze závazků, které mu jsou uloženy touto Dohodou nebo Mnohostrannými obchodními dohodami, a to za podmínky, že tato rozhodnutí bude schválena členy (1) členu, pokud není v tomto odstavci ustanoveno jinak.</p> <p>a) Žádost o výjimku z této Dohody bude předložena k posouzení Konference ministrů v souladu s praxí přijatou rozhodnutíem konsensu. Konference ministrů stanoví k posouzení žádost lhůtu, která nepřesáhne tři dny. Jestliže nebude stanoveno jinak, bude lhůta trvat tři dny. Žádost o poskytnutí výjimky bude přijata omezením členu K.</p> <p>b) Žádost o výjimku z Mnohostranných obchodních dohod, uvedených v příložkách 1A nebo 1B nebo 1C a jejich příložkách bude předložena nejpozději podle věcné příslušnosti Radě pro obchodní jednání, pokud není stanoveno jinak. Opatření pro řešení sporů, budou připraveny v souladu s ustanovením odstavce 2 článku 4 této Dohody.</p> <p>f) Pokud členská Evropská společnost a její členská společnost v žádném případě není členem žádné Evropské společnosti, bude Generální rada, pokud zasedá jako Opatření pro řešení sporů, předložit návrh, jaká opatření se mají vzít s výjimkou společnosti, která se jedná o společnost s výjimkou, která je příslušná podle odstavce 2 článku 4 této Dohody.</p>	
<p>Článek VI</p> <p>Sekretariát</p> <p>1. Bude zřízen Sekretariát WTO (dále uvedený jako „Sekretariát“), řízený Generálním ředitelem.</p> <p>2. Konference ministrů bude jmenovat Generálního ředitele a stanoví jeho pravomoci, povinnosti, podmínky zaměstnání a délku trvání jeho mandátu.</p> <p>3. Generální ředitel bude jmenován pracovníky Sekretariátu, a stanoví jejich povinnosti a podmínky zaměstnání podle pravidel přijatých Konferencí ministrů.</p> <p>4. Funkce Generálního ředitele a pracovníků Sekretariátu budou vykonávány v souladu s pravidly, která budou předložena Generální radou. Sekretariát bude podléhat příslušným instrukcím vlády ani zvládnouti úřadu mimo WTO. Zdrží se veškerého jednání nesléhajícího s jejich postavením mezinárodních úředníků. Členové WTO budou respektovat mezinárodní úřednické předpisy, které se vztahují k jejich úřadu a nebudou se je snažit odlišovat při plnění jejich úkolů.</p>	<p>Článek X</p> <p>Změny a doplňky</p> <p>1. Každý člen WTO bude moci předložit Konferenci ministrů návrh na změnu nebo doplnění ustanovení této Dohody nebo Mnohostranných obchodních dohod, uvedených v příloze 1. Žádost o změnu nebo doplnění této Dohody nebo Mnohostranných obchodních dohod, uvedených v příloze 1, na jejíž základě bude předložena žádost o poskytnutí výjimky, bude předložena Komisi pro obchodní jednání. Každé rozhodnutí Konference ministrů o předložení návrhu změny nebo doplnění této Dohody nebo Mnohostranných obchodních dohod, uvedených v příloze 1, musí být přijato konsensu. Konference ministrů nerozhodne o dalším řízení. Jestliže nelze použít ustanovení odstavce 2, 3 nebo 6, tato rozhodnutí upřesní, zda budou použita ustanovení odstavce 3 nebo 4. Jestliže bylo rozhodnuto, že návrh změny nebo doplnění této Dohody nebo Mnohostranných obchodních dohod, uvedených v příloze 1, musí být přijat konsensu, Konference ministrů nebylo ve stanověném lhůtě dosaženo konsensu. Konference ministrů rozhodne dvoutřetinovou většinou členu, zda bude dány návrh předložený členem k přijetí nebo ne. S výjimkou ustanovení odstavce 3, pokud Komise ministrů nerozhodne dvoutřetinovou většinou členu, že budou použita ustanovení odstavce 4.</p> <p>2. Změny a doplňky k ustanovením tohoto článku a ustanovením dále uvedených článků nabudou účinnosti jen tehdy, budou-li přijaty všemi členy.</p>	<p>4. Rozhodnutí o poskytnutí výjimky, přijaté Konferencí ministrů, bude ukázková na výjimečné okolnosti, které odvodňují rozhodnutí, bude obchodní zprávy a podmínky, jímž se bude řídit. Při každém dalším posouzení Konference ministrů rozhodne, zda výjimečné okolnosti, odvodňující poskytnutí výjimky, dosud trvají a zda byly respektovány zprávy a podmínky uplatnění výjimky. Na základě každoročního posouzení bude moci Konference ministrů rozhodnout, upravit nebo zastavit platnost výjimky.</p> <p>5. Rozhodnutí přijaté podle výše uvedených odstavců, výkladu a výjimky, se budou řídit ustanoveními tohoto článku Dohody.</p>				

Obrázek č. 6: Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace

88	[CS]	Úřední věstník Evropské unie	11. srpna 2011	[CS]	Úřední věstník Evropské unie	89
<p>3. V případě rozporu mezi ustanovením této Dohody a ustanovením článku 102 Charty Organizace spojených národů, bude možná uplatnit k nim výhrady jen v souladu s ustanovením této Dohody. Výhrady týkající se jakéhokoli ustanovení Vzájemné obchodní dohody, se budou řídit ustanovením takové Dohody.</p> <p>4. Každý Člen zabezpečí soulad svých právních předpisů a právních úřadů se svými závazky, jak jsou uvedeny v přílohách Dohod.</p> <p>Dáno v Marrakešu, patnáctého dne měsíce dubna tisíc devět set šedesát čtyři v jediném exempláři, v jazyce anglickém, francouzském a španělském, přičemž všechna tři znění mají stejnou platnost.</p> <p>Výsledky:</p> <p>Termín „země“, jak je použit v této Dohodě a v Mnohostranných obchodních dohodách, bude zahrnovat samostatné celní území Číny WTO.</p> <p>Bekal jde o samostatné celní území Číny WTO, v případech, kdy výraz použitý v této Dohodě nebo v Mnohostranných obchodních dohodách je v anglickém, francouzském nebo španělském jazyce, bude tento výraz vykládán jako vztahující se k tomuto celnímu území, není-li stanoveno jinak.</p>						
SEZNAM PŘÍLOH						
PŘÍLOHA 1						
		Mnohostranné dohody o obchodu zbožím	90			
		Všeobecná dohoda o celních a obchodních právech	91			
		Dohoda o zemědělství	103			
		Dohoda o uplatňování sanitačních a fytosanitačních opatření	124			
		Dohoda o textilu a ošacení	135			
		Dohoda o technických překážkách obchodu	171			
		Dohoda o obchodních aspektech investičních opatření	186			
		Dohoda o provádění člunů v Všeobecné dohodě o celních a obchodních právech	189			
		Dohoda o provádění člunů VII Všeobecné dohody o celních a obchodních právech	205			
		Dohoda o formálních předpokladech	225			
		Dohoda o pravidlech původu	231			
		Dohoda o řízení investičních řízení	238			
		Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních	243			
		Dohoda o ochranných opatřeních	274			
		Všeobecná dohoda o obchodních službách	280			
		Dohoda o obchodních aspektech práva k duševnímu vlastnictví	305			
		Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů	325			
		Mechanismus provádění obchodní politiky	343			
		Dohoda o základních základech	372			
		Mezinárodní dohoda o obchodu služebních služeb	390			
		Mezinárodní dohoda o obchodu intelektuálním vlastnictvím	394			
		PŘÍLOHA 1A:				
		PŘÍLOHA 1B:				
		PŘÍLOHA 1C:				
		PŘÍLOHA 2:				
		PŘÍLOHA 3:				
		PŘÍLOHA 4:				

Zdroj: EUR-LEX, 1994

Příloha č. B: Seznam členů Světové obchodní organizace

Tabulka č. 3: Seznam členů

Stát (Anglický název)	Vstup	Stát (Anglický název)	Vstup
Antigua and Barbuda	1 January 1995	Thailand	1 January 1995
Argentina	1 January 1995	Uganda	1 January 1995
Australia	1 January 1995	United Kingdom	1 January 1995
Austria	1 January 1995	United States	1 January 1995
Bahrain	1 January 1995	Uruguay	1 January 1995
Bangladesh	1 January 1995	Venezuela	1 January 1995
Barbados	1 January 1995	Zambia	1 January 1995
Belgium	1 January 1995	Trinidad and Tobago	1 March 1995
Belize	1 January 1995	Zimbabwe	5 March 1995
Brazil	1 January 1995	Dominican Republic	9 March 1995
Brunei Darussalam	1 January 1995	Jamaica	9 March 1995
Canada	1 January 1995	Turkey	26 March 1995
Chile	1 January 1995	Tunisia	29 March 1995
Costa Rica	1 January 1995	Cuba	20 April 1995
Czech Republic	1 January 1995	Israel	21 April 1995
Côte d'Ivoire	1 January 1995	Colombia	30 April 1995

Denmark	1 January 1995	El Salvador	7 May 1995
Dominica	1 January 1995	Botswana	31 May 1995
European Union	1 January 1995	Central African Republic	31 May 1995
Finland	1 January 1995	Djibouti	31 May 1995
France	1 January 1995	Guinea-Bissau	31 May 1995
Gabon	1 January 1995	Lesotho	31 May 1995
Germany	1 January 1995	Malawi	31 May 1995
Ghana	1 January 1995	Maldives	31 May 1995
Greece	1 January 1995	Mali	31 May 1995
Guyana	1 January 1995	Mauritania	31 May 1995
Honduras	1 January 1995	Togo	31 May 1995
Hong Kong, China	1 January 1995	Burkina Faso	3 June 1995
Hungary	1 January 1995	Egypt	30 June 1995
Iceland	1 January 1995	Poland	1 July 1995
India	1 January 1995	Switzerland	1 July 1995
Indonesia	1 January 1995	Guatemala	21 July 1995

Ireland	1 January 1995	Burundi	23 July 1995
Italy	1 January 1995	Sierra Leone	23 July 1995
Japan	1 January 1995	Cyprus	30 July 1995
Kenya	1 January 1995	Slovenia	30 July 1995
Kuwait	1 January 1995	Mozambique	26 August 1995
Luxembourg	1 January 1995	Liechtenstein	1 September 1995
Macau, China	1 January 1995	Nicaragua	3 September 1995
Malaysia	1 January 1995	Bolivia	12 September 1995
Malta	1 January 1995	Guinea	25 October 1995
Mauritius	1 January 1995	Madagascar	17 November 1995
Mexico	1 January 1995	Cameroon	13 December 1995
Morocco	1 January 1995	Qatar	13 January 1996
Myanmar	1 January 1995	Fiji	14 January 1996
Namibia	1 January 1995	Ecuador	21 January 1996

Netherlands	1 January 1995	Haiti	30 January 1996
New Zealand	1 January 1995	Saint Kitts and Nevis	21 February 1996
Nigeria	1 January 1995	Benin	22 February 1996
Norway	1 January 1995	Grenada	22 February 1996
Pakistan	1 January 1995	United Arab Emirates	10 April 1996
Paraguay	1 January 1995	Rwanda	22 May 1996
Peru	1 January 1995	Papua New Guinea	9 June 1996
Philippines	1 January 1995	Solomon Islands	26 July 1996
Portugal	1 January 1995	Chad	19 October 1996
Republic of Korea	1 January 1995	Gambia	23 October 1996
Romania	1 January 1995	Angola	23 November 1996
Saint Lucia	1 January 1995	Bulgaria	1 December 1996
Saint Vincent and the Grenadines	1 January 1995	Niger	13 December 1996
Senegal	1 January 1995	Democratic Republic of the Congo	1 January 1997

Singapore	1 January 1995	Mongolia	29 January 1997
Slovakia	1 January 1995	Republic of the Congo	27 March 1997
South Africa	1 January 1995	Panama	6 September 1997
Spain	1 January 1995	Kyrgyzstan	20 December 1998
Sri Lanka	1 January 1995	Latvia	10 February 1999
Suriname	1 January 1995	Estonia	13 November 1999
Swaziland	1 January 1995	Jordan	11 April 2000
Sweden	1 January 1995	Georgia	14 June 2000
Tanzania	1 January 1995	Albania	8 September 2000
Saudi Arabia	11 December 2005	Oman	9 November 2000
Vietnam	11 January 2007	Croatia	30 November 2000
Tonga	27 July 2007	Lithuania	31 May 2001
Ukraine	16 May 2008	Moldova	26 July 2001
Cape Verde	23 July 2008	China	11 December 2001

Montenegro	29 April 2012	Chinese Taipei	1 January 2002
Samoa	10 May 2012	Armenia	5 February 2003
Russia	22 August 2012	Republic of Macedonia	4 April 2003
Vanuatu	24 August 2012	Nepal	23 April 2004
Laos	2 February 2013	Cambodia	13 October 2004
Tajikistan	2 March 2013		

Zdroj: Vlastní zpracování (2014), podle údajů WTO, 2014c

ABSTRAKT

ŽECOVÁ, L. *Aktivity Světové obchodní organizace v mezinárodním obchodě*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 71 s. 2014

Klíčová slova: Světová obchodní organizace, Rozvojová agenda z Dohá, rozvojové země, zemědělství

Tato bakalářská práce je zaměřena na aktivity Světové obchodní organizace, konkrétně na dosud neuzavřenou Rozvojovou agendu z Dohá. V první části je popsána historie před vznikem Světové obchodní organizace, dohoda GATT a jednání, která v rámci této dohody probíhala. Druhá část se zaměřuje na samotný vznik WTO, strukturu jejích dohod a základní informace WTO. Třetí kapitola popisuje základní principy fungování organizace, její organizační strukturu a cíle a poslání Světové obchodní organizace. Klíčovou částí je čtvrtá kapitola, která popisuje právě Rozvojovou agendu z Dohá. Je zde rozebrána 3. ministerská konference konající se v Seattlu, pracovní program DDA a zejména vývoj jednání v jednotlivých letech. Konec kapitoly je zaměřen na průběh jednání v oblasti zemědělství. Poslední část obsahuje výhody členství ve Světové obchodní organizaci a závěrečné shrnutí činnosti WTO od roku 2001 do roku 2013.

ABSTRACT

ŽECOVÁ, L. *World Trade Organization's activities in international trade*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 71 s., 2014

Key words: World Trade Organization, Doha Development Agenda, developing countries, agriculture

This bachelor thesis focuses on the activities of the World Trade Organization, especially on still opened Doha Development Agenda. The first part describes the history before the World Trade Organization formation, GATT agreement and the negotiations conducted under this agreement. The second part focuses on the creation of the WTO itself, the structure of its agreements and WTO basic information. The third chapter contains the basic principles of the organization, its organizational structure and the objectives and mission of the World Trade Organization. A key part is the fourth chapter, which describes DDA. There are analysed 3rd Ministerial Conference held in Seattle, work program of DDA and the development of negotiations in individual years. The end of the chapter focuses on the progress of negotiations in the field of agriculture. The last part contains the advantages of membership in the World Trade Organization and the final summary of the WTO work from 2001 to 2013.